ТЕРИМ СУРЪАТИГА СУРЪАТ ҚЎШАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 190 (3928). | Жума, 27 сентябрь 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ПЕШҚАДАМЛАР МАРРАГА ЕТДИ

БЎКА (Ўз мухбиримиздан). Районидаги илғор хўжаликларда терим суръати кун сайин жадаллашмоқда. Кеча «Октябрь 40 йиллиги» колхози давлат омборига йиллик планнинг салкам 5 процентн миқдорида пахта етказиб берди. Бу муваффақиятга Башир Жабборов бошлиқ звено аъзолари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар шу кунни— яъни етти кун деганда гектаридан 23 центнердан пахта йиғиб олиб, йиллик планларини шараф билан бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Звено аъзолари ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга қарор қилдилар.

* * *

БЕКОБОД (Телефон орқали олинди). Пахта йиғим-теримида район хўжаликлари ичида олдинги ўринда кетаётган «Победа» колхозининг меҳнатсевар аъзолари кун сайин суръатга-суръат қўшмоқдалар. Терим кампаниясида Мавлон Маматқулов, Бегмон Назарқулов ўртоқлар бошлиқ звено аъзолари пешқадамлик қилмоқдалар. Улар гектаридан 20-21 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни бажарганлиги ҳақидаги рапортга имзо чекдилар. Звено бошлиғи Мавлон Маматқулов шу кунгача ўз машинаси билан 47 тонна пахта терди.

Мажбурият ҳисобига пахта топшириш қизғин давом этмоқда.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхози далаларида пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Шу кунларда йиғим-терим ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Илғор теримчилар эса хирмонга 120-150 килограммдан «оқ олтин» тўкишяпти. Апа шулардан бири Сона Кикинадзе. Суратда: Сона Кикинадзе.

А. Абалян фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

26 сентябрда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIII пленуми ўз ишини бошлади. Пленумга шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари таклиф қилинди.

Пленум қуйидаги масалаларни муҳокама қилади:

1. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик соҳасида Ўзбекистон партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида.

2. «Республика колхозлари ва совхозларида дон етиштиришни янада кўпайтириш чоралари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VIII пленуми қарорларининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида.

3. Ўзбекистон ССР да енгил, озиқ-овқат, гўшт, сут, пахта тозалаш саноатини янада ривожлантиришда республика партия ташкилотининг вазифалари.

Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** доклад қилди.

Шу масалани муҳокама қилишда қуйидаги ўртоқлар қатнашдилар: Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **С. Р. Расулов**, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари **Б. Р. Раҳимов**, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. Абдураззоқов**, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари **С. Н. Усмонов**, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари **М. Худойберганов**, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Р. Ҳ. Абдуллаева**, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети матбуот Давлат комитетининг раиси **З. И. Есенбоев** сўзга чиқдилар.

Пленум кун тартибидаги иккинчи масала юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Н. М. Матчонов** доклад қилди.

Иккинчи масала юзасидан бошланган музокараларда Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари **Н. Маҳмудов**, Тошкент область ижроия комитетининг раиси **Э. Т. Шайхов**, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари **Р. Ғойибов**, Ғаллаорол район партия комитетининг биринчи секретари **И. Хидиров**, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари **Н. М. Муродов**, Ўзбекистон ССР ғалла маҳсулотлари ва омихта ем саноати министри **М. Ю. Қурбонов**, Поп районидаги Ленин номли колхоз раиси **А. Одилов**, Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари **А. А. Уркинбоев**, Гурлан район партия комитетининг биринчи секретари **Ҳ. Раҳимов**, Бўз район партия комитетининг биринчи секретари **А. Исмоилов**, Риштон район партия комитетининг биринчи секретари **А. Ҳамралиев**лар сўзга чиқдилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди, шунингдек В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик юзасидан тадбирларни тасдиқлади.

Пленум ишида СССР Министрлар Совети ҳузуридаги матбуот комитетининг раиси **Н. А. Михайлов**, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Е. М. Тяжельников**, СССР гўшт ва сут саноати министрининг ўринбосари **М. К. Барбашин**, СССР енгил саноат министрининг ўринбосари **Л. Г. Барабанов**, СССР озиқ-овқат саноати министрининг ўринбосари **А. И. Белозеров** қатнашмоқдалар.

Пленум 27 сентябрда ўз ишини давом эттиради.

РАЙОН ГАЗЕТАСИ

Ҳар куни меҳнаткашлар билан узвий алоқада бўлиш, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини синчиклаб ўрганиш, ҳар бир совет кишисининг қалбига йўл топабилиш, уларнинг куч-ғайратини коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга йўналтириш—матбуотимиз олдида турган, давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишдир. Бу вазифани районларда чиқаётган матбуот органлари ҳам шараф билан адо этиб келмоқдалар.

Владимир Ильич Ленин коллектив ташкилотчи ва коллектив тарғиботчи ҳисобланган партия матбуотига, унинг жанговарлик кучига жуда катта эътибор билан қараган эди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати доҳий Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, матбуотимизни, айниқса, унинг қуйи звеноларини кенг кўламда ривожлантиришга алоҳида эътибор бериб келмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг яқинда эълон қилинган «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда район газеталарининг ролини ошириш тўғрисида»ги махсус қарори ҳам ана шу олижаноб мақсадга қаратилган.

Мазкур қарорда умуман партия матбуотини, хусусан район газеталари фаолиятини кучайтиришнинг конкрет программаси чизиб берилган. «Маҳаллий матбуот Совет ҳокимияти йилларида қишлоқда рўй берган жуда катта социал ва маданий ўзгаришларни яққол кўрсатиб бермоқда, экономика, деҳқончилик маданиятини ошириш ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш масалаларини конкрет ёритмоқда, илғор тажрибаларни актив пропаганда қилмоқда, беш йилликни муддатидан олдин бажариш мусобақасида қишлоқ меҳнатчиларининг ватанпарварлик ташаббусларини қўллаб-қувватламоқда» — дейилади Марказий Комитет қарорида.

КПСС Марказий Комитетининг 1964 йил октябрь Пленумида кўриб чиқилган зарур тадбирлар амалга оширилгач, район газеталарининг обрўйи ошди, таъсир доираси эса кенгайди. Партиямиз XXIII съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этишда, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда, янги совет кишисини тарбиялашда жойлардаги матбуот органлари партия ва халққа катта ёрдам бермоқдалар. Эндиликда уларни меҳнаткашлар севиб ўқийдиган, кишилар ўзларининг фикр ва мулоҳазалари, ташаббус ва маслаҳатлари билан район газеталари редакцияларига кўпроқ мурожаат этадиган бўлиб қолдилар.

Областимизнинг Юқори Чирчиқ, Янгийўл, Оржоникидзе районларида чиқаётган «Суръат», «Янгийўл», «Коммунизм тонги» газеталари ўзларининг мазмундорлиги ва масалаларни тўғри, изчил ёритиши билан бошқа район газеталаридан ажралиб туради. Бу редакция коллективлари ўз куч-ғайратларини, ижод маҳоратларини беш йилликнинг учинчи йилида областимиз меҳнаткашлари олдида турган улкан вазифаларни шараф билан бажаришдек муҳим ишга қаратмоқдалар.

Областимиз бу йил она-Ватанга 356 минг тонна «оқ олтин», кўплаб сабзавот, чорва, боғдорчилик маҳсулотлари етказиб бериши керак. Зиммамизга олган бу вазифаларни бажаришда район газеталарининг ёрдами айниқса беқиёс эканлигини мазкур газета ходимлари жуда яхши биладилар. Газеталарнинг саҳифаларида ёритилаётган мақолалар, илғор пахтакорлар ҳақидаги очерклар, ажойиб миришкорлар ҳақидаги лавҳалар бундан далолат бериб турибди.

Лекин айрим район газеталарининг ишини ҳали ҳам қониқарли деб бўлмайди. Улар ўз мазмуни жиҳатидан ҳозирги давр талабларига тўла жавоб бермаётир, газетхонларнинг хилма-хил қизиқишларини етарли равишда ҳисобга олмаётир, маҳаллий турмушни яхши акс эттирмаётир. Улар ишчи ва қишлоқ мухбирлари билан доимий алоқада бўлмаётир, меҳнаткашларни қизиқтираётган муҳим масалаларни камдан-кам кўтариб чиқмоқда. Шунинг билан бир қаторда, айрим газеталар саҳифаларида бошланғич партия ташкилотлари ва партия группаларининг, сиёсий ташкилотчи ва ахборотчиларнинг, агитатор ва пропагандистларнинг намунали ишлари ўзининг ёрқин аксини топмаётир. Меҳнат кишилари, пешқадам коммунистлар, моҳир ишбошилар ҳақида жозибали материаллар, қизиқарли ҳикоялар, чуқур мазмунли мақолалар кам босилмоқда. Бўка районида ва Чирчиқ шаҳрида чиқаётган газеталарда шундай камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Район газеталари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини, социалистик тузумнинг чинакам демократик асосларини меҳнаткашларга конкрет мисоллар ва фактлар билан тушунтириб боришлари керак. Улар совет халқлари қардошларча дўстлигининг, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм ғояларининг актив пропагандисти бўлмоқлари лозим. Районларнинг иқтисодий ва маданий ҳаётини кенг ёритиб бориш, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва сиёсий активлигини оширишга кўмаклашиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратилган, қишлоқ хўжалиги ходимларининг план ва мажбуриятларни бажариш соҳасида кўрсатаётган ғайрат ва шижоатларини акс эттирувчи, социалистик мусобақа янгиликларини тарғиб қилувчи материалларни системали равишда эълон қилиб туришлари талаб этилади.

Шаҳар ва район партия комитетлари ўз газеталарининг фаолиятини доимий равишда контроль қилиб туришлари ва тўғри йўл кўрсатиб боришлари лозим. Партия комитетлари мунтазам равишда редакция планларини муҳокама қилишлари, редакторлар ва бўлим мудирларининг ҳисоботларини вақти-вақти билан эшитиб туришлари зарур. Бу соҳада Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг амалга ошираётган тадбирлари диққатга сазовордир.

Партия XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга оширишда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, районлар олдида турган муҳим хўжалик ва сиёсий вазифаларни бажаришда район газеталарининг роли каттадир. Район газеталарининг коллективлари ана шу юксак ишончга яраша меҳнат қилиб, коммунистик қурилиш ишига муносиб ҳисса қўшишлари лозим.

КАТТА ҲУЖУМ БОШЛАНДИ

Пахта тайёрлашнинг боришини акс эттирувчи маълумотлардаги рақамлар кун сайин улғайиб бормоқда. Кечагина бир процентнинг ёни-верида юрган районлар бир ярим, иккининг устига чиқиб олдилар. Баъзи районлар учни қувиб, тўртни мўлжаллаяптилар.

Оққўрғон ҳам йиғим-терим бошланган дастлабки кунларда анча пастда эди. Бу албатта машъал номини олган район учун ташвишли эди. Одамлар шу ҳақда ўйлаб юрган пайтда оққўрғонликлар катта ҳужумга отланаётган эдилар.

Ҳамза номли, Охунбобоев номли, Карл Маркс номли колхозлар машина теримига тушиб, катта ҳужумни бошлаб бердилар.

Кўп хўжаликлардаги механик-ҳайдовчилар машиналарнинг баракали ишлашини асосий мақсад қилиб қўйганлар. Шошма-шошарлик қилиб, бебарака ишлашдан ўзларини тийдилар. Кўп механик-ҳайдовчилар биринчи термдаёқ ҳар бир машина билан гектаридан ўрта ҳисобда 20 центнердан пахта териб олишимиз керак, демоқдалар.

— Илгарироқ айрим карталарга машина солиб кўрдик. Бир гектардан бир юришда 18 центнердан ҳосил олинди. Бу бизни қаноатлантирмагани учун бироз сабр қилиб турдик. Энди вақт етди, — дейди «Озод» колхозининг раиси Боқижон Сулаймонов.

Улар роса сабр қилишди. Пахта терими бултургидан ҳийла кечикиб кетса керак, деб ўйлаш мумкин. Бироқ, айрим хўжалик раҳбарлари пахта тайёрлаш планини ўтган йилги муддатларда бажариш режаларини тузиб қўйганларини айтмоқдалар. Бунга ишонса бўлади, чунки пахта тайёрлаш суръати саратон офтобидаги термометр симобидек юқорига кўтарилмоқда.

— Ўтган йили, — дейди Ҳамид Олимжон номли колхозининг раиси Ҳасанбой Эргашев, — 14 сентябрда машина билан теримни ёппасига бошлаб юборган эдик. Йиллик план 10 октябрда бажарилган эди. Бу йил ниятимиз 90 процент пахтани — бултургидан 500 тонна кўп ҳосилни машинада териб олиш. Йиллик планни бултурги муддатда бажарамиз. Чунки машиналар сони бешта кўпайди. Ҳозир бизда тўрт қаторли «Ўзбекистон» маркали иккита, 90 сантиметрлик қатор ораларида ишлайдиган иккита 33 та ХТ—1,2 маркали машина бор. Шулар билан ҳужумни бошлаб юбордик. Энди кунига 5 процент ва ундан ошириб пахта териб топшириш ҳаракатидамиз.

— Бизда йиллик план 3 октябрда бажарилиши учун ҳамма имкониятлар бор. Ўтган йили 18 иш кунида маррага етган эдик. Бу йил 13 иш кунида етмоқчимиз. Чунки машиналар сони ошган. Теримнинг биринчи кунидаёқ 2 процент пахта териб топширилди, — дейди «Озод» колхози партия ташкилотининг секретари Ашир Аҳмедов.

Оққўрғонликлар пешқадамликни қўлдан бермаслик, район шуҳратини сақлаб қолиш ва яна олдинга қараб интилиш учун катта ҳужумга киришдилар. Бу йил районда икки юздан ошиқ звено бошлиқлари етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини ўзлари машина билан териб олишга аҳд қилганлар. Бу машина билан сифатли ишлаш, терим вақтида пахтани ерга тўкмаслик керак, деган сўз. Шунинг учун барча хўжаликларда машиналарга ерга тўкилган пахтани терадиган аппаратларни ўрнатиб, ишлатишга алоҳида эътибор беріляпти.

Оққўрғонда терим пойгаси авжида.

Б. ХАЛИЛОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

356.000 тонна пахта учун

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 26 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Пахта тайёрлаш: Бир кунда	Пахта тайёрлаш: Мавсум бошидан бери	Машина терими: Бир кунда	Машина терими: Мавсум бошидан бери
Оққўрғон	3,60	19,03	4,17	21,31
Бўка	3,06	15,00	3,35	14,55
Бекобод	1,86	13,24	2,19	10,66
Янгийўл	1,72	11,87	1,72	5,98
Ўрта Чирчиқ	2,25	7,77	3,07	8,60
Юқори Чирчиқ	2,14	7,72	4,21	8,20
Оржоникидзе	1,22	5,49	—	—
Область бўйича	2,53	13,22	3,14	13,18

ҚАРДОШЛАРЧА ЁРДАМ УЧУН МИННАТДОРЧИЛИК

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 26 сентябрда Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг СССРдаги ваколатхонасининг ҳозир Тошкентда меҳмон бўлиб турган бошлиғи Данг Куанг Минни қабул қилди.

Данг Куанг Минь республикада уни хушнудлик билан қабул қилганликлари учун миннатдорчилик билдириб, Ўзбекистон меҳнаткашларининг курашаётган Вьетнам билан бирдамлиги учун, бутун совет халқи билан биргаликда Вьетнам халқининг босқинчиларга кескин зарба беришида кўрсатаётган ёрдами учун самимий ташаккур изҳор қилди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов қатнашди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ЎҚУВИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети шуни қайд қиладики, КПСС XXIII съездининг ҳозирги босқичда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш зарурлиги тўғрисидаги қарорларига амал қилиб, республика партия ташкилотлари коммунистлар ва партиясиз активларнинг марксча-ленинча таълим олишини яхшилаш, партия ўқувининг самарадорлигини ошириш юзасидан бир мунча ишлар қилмоқдалар. Партия маорифи системаси қайта қурилгандан кейин ўтган уч йил ичида мактаблар ва семинарлардаги тингловчиларнинг сони 60.893 кишига кўпайди ва 1967—1968 ўқув йилида 421.559 кишини ташкил этди, шулардан 304.739 киши партия аъзоси ва партия аъзолигига кандидатдир.

Шуниси қувончлики, сўнгги йилларда коммунистлар ва партиясиз активларнинг назарияни ўрганишга қизиқиши анча ошди, марксизм-ленинизмнинг ҳамма таркибий қисмларини ўрганишда давомийлик ва изчиллик қарор топди. Партиявий маълумот янада мақсадга мувофиқ бўлиб қолди, унинг назарий-сиёсий савияси ошди. Партия XXIII съездининг, Марказий Комитет Пленумларининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллигига Тезислари ва юбилей йилининг бошқа материаллари, К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги тўғрисидаги ҳужжатлар, КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарори бутун пропаганда ишининг мазмуни, форма ва методларини бойитди.

Кўпгина область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари партия маорифига раҳбарликнинг услуб ва методларини яхшиладилар, кадрларнинг марксча-ленинча таълимотни ўрганишига ва уни уюштиришга янада чуқур кириб бормоқдалар, кадрларнинг ўқувига талабни оширдилар, унинг устидан назоратни кучайтирдилар, бюро мажлисларида, партия комитетларида, коммунистларнинг йиғилишларида сиёсий ўқув масалаларини кўпроқ ва янада малакали муҳокама қиладиган бўлиб қолдилар. Кадрларнинг марксча-ленинча ўқуви область шаҳар ва район партия комитетларининг пленумлари муҳокамасига қўйилмоқда.

Республика партия ташкилотларининг партия маорифи системасига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги тадбирлари марксча-ленинча ўқувнинг самарадорлигини бир мунча оширишга ёрдам берди. Тингловчиларнинг билимлари янада чуқур ва мустаҳкам бўлиб қолди, уларнинг ғоявий эътиқоди янада кучайди. Сиёсий ўқувнинг коммунистлар ва партиясиз активистларнинг ишига ва ижтимоий-сиёсий активлигига таъсири ошди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шуни қайд қилиб ўтадики, партия маорифи системаси ишининг самарадорлигини ошириш тўғрисида ҳамма партия ташкилотлари ҳам зарур ғамхўрлик кўрсатаётирлар деб бўлмайди, бир қатор мактаб ва семинарларда машғулотларнинг ғоявий-назарий савияси ҳамон паст. Кўп ҳолларда иқтисодий назария, КПСС тарихи, философия фанининг энг муҳим қоидалари жуда ҳам соддалаштирилган, турмушдан ажралган ҳолда ўрганилмоқдаки, бу ҳол тингловчиларнинг мустақил фикр юритишларини авж олдиришга, дастлабки манбаълар ва сиёсий адабиётни чуқур ўрганишга ёрдам бермаётир. Шундай фактлар ҳам борки, баъзи коммунистлар, шу жумладан раҳбар ходимлар ҳам ўзининг ғоявий-сиёсий назарияси устида мунтазам ишлашнинг муҳимлигига етарли эътибор бермаётирлар, марксизм-ленинизм классикларининг асарларига мурожаат қилмаётирлар, сиёсий адабиётларни аҳён-аҳёнда ўқимоқдалар, мактаблар ва семинарлардаги машғулотларга жуда пассив қатнашмоқдалар, назарий масалаларни муҳокама этишда активлик кўрсатмаётирлар.

1967—1968 ўқув йили якунларига кўра, марксизм-ленинизм асослари мактабларида ва бошланғич сиёсий мактабларда Фарғона областида 800 тингловчи, Тошкент областида 2000 тингловчи қайта ўқиш учун биринчи курсда қолдирилган. Программани ўзлаштирди деб ҳисобланган тингловчилар орасида кўпчиликнинг билими ўрта даражада эканлигини ҳам нормал деб бўлмайди. Бинобарин, ўқишнинг асосий мақсадига доимо эришиляпти деб бўлмайди. Яъни назарий билимлар чуқур шахсий эътиқодларга айланмаётир; олинган билимдан ўз амалий фаолиятида қўлланиш маҳорати етишмаяпти; ҳозирги замоннинг мураккаб масалаларига мустақил равишда тўғри жавоб топишда қийналиш ҳоллари бор; коммунистлар ва партиясизларнинг ижтимоий-сиёсий ва меҳнат активлиги суст ошмоқда.

Айрим партия ташкилотлари ҳар бир коммунистнинг марксизм-ленинизмни ўрганиш мажбурийлиги, предметни қайси тилда ва формада ўрганишни танлашнинг ихтиёрийлиги, бир йиллик ўқув формасига умумий таълим ва сиёсий тайёргарлиги бир хил бўлган тингловчиларни танлаш, ўқитишнинг коллектив формаси миқдор составини оқилона таъминлаш, малакали пропагандистлар ва зарур адабиётларнинг мавжуд бўлишидан иборат партия маорифи системасини комплектлашнинг асосий принципларини бузиш ҳоллари марксча-ленинча ўқувнинг самарадорлигига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Пропагандист кадрлар билан ишлаш ҳозирги замон талабларига ҳозирча жавоб бермаётир. Бир қатор областлар ва районларда пропагандистларнинг семинарлари, курслари аҳён-аҳёнда шунда ҳам назарий ва методик жиҳатдан паст савияда ўтмоқда. Кўпгина сиёсий-маориф уйлари ва кабинетлари энг яхши пропагандистларнинг тажрибаларини умумлаштириш ва кенг ёйиш билан етарли шуғулланмаётирлар. Машғулотларнинг мазмунини кўнгилдагидек анализ қилмаётирлар, марксча-ленинча назарияни мустақил ўрганувчиларга таъсирли ёрдам кўрсатмаётирлар.

Партия маорифининг моддий ва ўқув методик базаси кучсиз КПСС тарихи, философия, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм бўйича ўзбек тилидаги дарсликларни ўз вақтида чиқариш таъминланмаётир. Кўргазмали қуроллар ва пропаганданинг техника воситаларининг етишмаслиги жуда сезилиб турибди. Ижтимоий-сиёсий журналлар, республика ва область газеталари, радиоэшиттириш ва телевидение партия ўқуви системасидаги пропагандистлар ва тингловчиларга етарли даражада назарий ва методик ёрдам кўрсатмаётирлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети область, шаҳар, район партия комитетлари ва республика бошланғич партия ташкилотлари зиммасига кадрларнинг марксча-ленинча ўқувига раҳбарликни бутун чоралар билан такомиллаштириш, коммунистлар ва партиясиз активистлар партия ўқув системасида марксча-ленинча билимларни пухта эгаллашлари, бу билимлардан ўз амалий ишларида моҳирлик билан қўллана олишлари учун сиёсий маорифнинг юксак даражада самарали бўлишига эришиш вазифасини юклади. Сиёсий мактаблар, семинарлар ва марксизм-ленинизм университетларидаги ўқув тингловчиларда чуқур коммунистик эътиқодни, буржуа идеологиясига, кишиларнинг онгидаги ва хулқидаги эскилик сарқитларига муросасиз бўлиш туйғуларини ҳосил қилишга, тингловчиларда меҳнат активлигини, омма орасида сиёсий иш олиб бориш кўникмасини ҳосил қилишга ёрдам бермоғи керак.

(Давоми 3-бетда.)

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ЛЕНИН ЗИЁСИ

Раис олдинига ўйланиб қолди.

Партия ташкилоти унга жуда ҳам масъулиятли вазифа юклаяпти. Эртага бўладиган коммунистлар йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейига тайёргарлик тўғрисида»ги қарори асосида район партия комитети кўрган тадбирлар ва колхоз аъзолари олдида турган вазифалар хусусида доклад қилиши керак. Докладни нимадан бошласа жонли, таъсирли чиқар экан? У фақат шуни ўйларди.

Ўша кунни Собир ака қўлда қалам-қоғози билан ўтказди. Фактлар тўплади, тезилар ёзди. Қуруқ сўзлардан қочиб, самимий, киши қалбига сингадиган жумлалар тузди. Районда доҳий юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатларини эслади.

Дарвоқе, яқинда Охунбобоев номли колхоз звено бошлиғи Абдуллахўжа Халилов В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини шахсий совғалар билан кутиб олишга чақириб, барча район аҳлига мурожаат қилган эди. А. Халилов бошлаган ташаббусни биринчи бўлиб, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг кекса аъзоси Собир ака Олимов қўллаб-қувватлади.

Кейин район партия комитети бу чақириқни қизғин маъқуллади. Ҳар бир кишининг ўз ҳисоб дафтари бўлиши керак, юз йилликка шахсий совға тайёрлаш режасини тузиш лозим, деган қарорга келинди.

Собир ака ниҳоят ўз докладини мана шу ватанпарварлик ҳаракатидан бошламоқчи бўлди. Ҳақиқатан ҳам Лениндек улуғ зотнинг, доҳий ва мураббийнинг бир асрлик табаррук тўйини муносиб тўёналар билан кутиб олмай бўладими, ахир. Асрлаб кишиларни тутқунликда сақлаб келган қуллик занжирини чил-парчин қилган, одамларга эркин, озод яшаш ҳуқуқини берган, эл-юртга бахт-саодат ҳадя этган Ленин эмасми! Шунинг учун ҳам Ильич юбилейини ишлаб чиқаришда, ижодда ва ўқишда улкан муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб олиш барчанинг муқаддас бурчидир.

КПСС Марказий Комитети қарорида уқтирилганидек, «Бундан буён ҳам ленинчасига ишлаб ва яшаб, Владимир Ильичга муҳташам ҳайкал қурамиз, унинг абадий барҳаёт ғояларини ўзида муносиб равишда ифодалайдиган бу ҳайкал коммунизм биноси бўлади».

Докладчи мисол излаб, узоққа бормади. Ўз қишлоғининг ўтмишини бугунги қиёфаси билан қиёслади. Илгари бу жойларни «Чала» қишлоғи деб аташарди. Қишлоқда сув айниқса таҳчил бўларди. Экинлар сувсизликдан қурир ёки чала суғорилар эди. Кўчалари қоронғу ва ботқоқ, пастак кулбалар нураган, халқи саводсиз, камбағал бўлган. Ўша замонда маҳалла аҳёлари орасида битта тўн ҳам сақланарди. Уни «саргардон тўн» деб аташган. Уйланадиган йигит шу тўнни бир-икки кунга сўраб оларди-да, тўй куни охорлик сифатида киярди.

Бугун-чи Қишлоқ жамоли шаҳарникидан ҳеч қолишмайди. Кенг-кенг асфальт йўллар бўйида ғиштин иморатлар турна қатор тизилиб кетган. Бу иморатларни Ленин қурган замонда вояга етган деҳқон, зиёли, ишчи ўз меҳнатидан келган даромадига қурган. Ҳар бир хонадон Ильич зиёсидан баҳраманд. Хоналарда радио ва телевизорлар, холодильник ва гиламлар.

Собир ака Назаров мана шу фаровон турмуш ҳақида гапирди. Кейин сўзга колхознинг кекса аъзоларидан Ғафур ака Ҳошимов, Қўчқор ака Ражабов, Тожибой ака Саидов ўртоқлар чиқишди. Улар қишлоқларининг бундан 40—50 йил олдинги кўримсиз қиёфаси ҳақида жонли ҳикоялар сўзлаб беришди, бугунги фаровонлик Ленин туфайли эканлигини уқтиришди.

Чиндан ҳам ўтмишда қолоқ бўлган қишлоқнинг бугунги экономикаси юксакликка кўтарилган. Беш йилликнинг учинчи йилида ҳам «Партия XX съезди» колхози деҳқонлари яхши ишлашяпти. Партия ташкилоти ҳисобидаги 80 коммунист барча участкаларда зўр жонбозлик кўрсатиб ишламоқда. Коммунистлар ва партиясизлар ғайрати туфайли полиз маҳсулотлари сотиш йиллик плани 15 сентябрдаёқ бажариб қўйилди. Колхоз меҳнат аҳли шаҳарликлар дастурхонига яна 500 тонна маҳсулот етказиб бериб, бу соҳадаги планларини 200 процентга етказишмоқчи.

Сабзавот сотиш плани ҳам ҳа демай бажарилиб қолади. Деҳқонлар биринчи октябргача пландаги 2820 тонна сабзавотни давлат омборларига топшириб яна қўшимча 500 тонна ҳосил йиғиб олишга аҳд қилганлар.

Коммунистлардан Қаюм Азимов бошлиқ 5-участка, Муслим Пўлатов бошлиқ 1-участка, Муродхон Файзиев бошлиқ звено аъзолари бу муваффақиятларга айниқса катта ҳисса қўшмоқдалар. Улар шу кеча-кундузда пунктларга 100 тонна полиз маҳсулотлари, 32 тонна сабзавот, 12 тонна узум териб чиқармоқдалар.

Колхоз партия ташкилоти шу кунларда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган циклли суҳбатларни бошлаб юборди. Радиоузел орқали «В. И. Ленин ғояларининг тантанаси», «Ленин ва кооператив планининг амалга оширилиши» деган темаларда дастлабки суҳбатлар ўқилди.

9 кишидан иборат лекторлар группаси лекциялар темасини ишлаб чиқмоқда. 11 сиёсий ахборотчи, 60 сиёсий ташкилотчи эрта-ю, кеч деҳқонлар орасида бўлиб доҳиймиз юбилейига бағишланган мазмунли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхози коллективи шу кеча-кундузда келаси йил ҳосили ғамини ҳам емоқда. Экинлардан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгор қилиняпти. Тайёрланган ерларга эртаги экинлар экиляпти. Келаси йил колхоз коллективи учун синов йили бўлади.

Улар экиннинг барча турларидан мўл ҳосил тўплаб доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига муносиб меҳнат совғаси тайёрлашга аҳд қилганлар, ахир.

Ж. НОСИРОВ.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ АМАЛДА

ЯНГИЧА ТАЛАБ, ЯНГИЧА ИШ

«Шарқ» мебель фирмаси коллективи шу йилнинг 1 январидан планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлай бошлади. Янгича усулда ишлашнинг дастлабки якунлари ҳақида корхона директори ўртоқ Ғ. Ражабов мухбиримизга қуйидагиларни айтди:

Аввало бу усулни жорий қилишга пухта тайёргарлик кўрилди. Қатор ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди. Доимий иқтисодий кенгаш ташкил этилиб, янгича ишлашга ўтиш билан боғлиқ масалалар унинг йиғилишларида атрофлича муҳокама қилинди.

Барча цех ва филиалларимизда ишлаб чиқаришнинг аҳволи чуқур текшириб кўрилди. Аниқланган ва ишга нафи тегадиган ҳамма резервларни қидириб топиш юзасидан тадбирлар программаси белгиланди ва улар бирин-кетин жорий қилинди. Ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга ёрдам берадиган янги қувватлар, механизация ва автоматика воситалари ишга туширилди, арзон ва пухта материаллардан фойдаланиш йўлга қўйилди

Корхонада ишаб чиқаришни илмий уюштириш билан шуғулланувчи янги лавозимлар таъсис этилди. Олтита ижодий бригада ташкил топди. Бу бригада аъзолари маҳсулот тайёрлаш жараёнларини такомиллаштириш билан шуғулландилар. Айни вақтда бошқа мебель корхоналари тажрибасини ўрганишга алоҳида эътибор бердик. Мутахассисларимиз қардош республикалардаги қатор мебель корхоналари коллективларининг ибратли ишларини жорий қилдилар. Коллективимизнинг савдо ташкилотлари билан алоқаси мустаҳкамланди. Вакилларимиз тез-тез магазинларда бўлиб, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганмоқдалар. Шу асосда харидорбоп мебель буюмларини кўпроқ ишлаб чиқариш режалари тузиляпти.

Барча филиал ва цехлар хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтказилди. Улар эндиликда ишлаб чиқариш ҳаражатларини ўзлари қоплайдиган бўлишди. Ҳар бир цех ва филиалга план топшириғи берилди. Ана шу топшириқ муваффақиятли бажарилса, коллектив ва ҳар бир ишчи моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилади. План топшириғи тўла адо этилса, ҳар бир ишчи маошининг 22 процент миқдорида, инженер-техник ходим эса 20 проценти миқдорида қўшимча ҳақ олади. Бундан ташқари, уларга моддий рағбатлантириш фондидан ҳам маълум миқдорда пул берилади.

Ишлаб чиқариш натижасидан ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар моддий манфаатдорлигининг ошиши, янгича тартибда ишлаш ажойиб самара бермоқда. Маҳсулотни реализация қилиш топшириғи ойдан-ойга зиёдаси билан бажариляпти. Фаолиятимизнинг бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам тўхтовсиз яхшиланмоқда.

Шу йилнинг ўтган ойларида маҳсулот реализация қилиш плани анча ошириб бажарилди. Асосий маҳсулот мебель буюмлари ишлаб чиқариш ошиғи билан адо этилди. Фақатгина ётоқ гарнитурининг ўзидан 3 минг донадан кўпроқ тайёрланди. Барча филиаллар топшириққа қўшимча кўплаб маҳсулот ишлаб чиқарди.

Ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш туфайли меҳнат унумдорлиги анча ортди. У пландагига қараганда бир процент ошди. Ҳар бир сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун сарфланадиган ҳаражат бир тийин арзонлашди. Шу туфайли қўшимча ўнларга сўмлик фойда кўрилди. Маҳсулот таннархини камайтириш эвазига 30 минг сўмликка яқин жамғарма олинди.

Янгича ишлаш коллектив олдига қатор янги талабларни қўйди. Айниқса, маҳсулот сифатини яхшилашга эътиборни кучайтиришни тақозо этди. Сифатнинг ёмон бўлиши коллектив фаолияти кўрсаткичларининг жуда ҳам сусайтириб юбориши мумкин эди. Чунки тайёрланаётган мебель буюмлари халқимизнинг кун сайин ортиб бораётган талабига жавоб бермаса реализация бўлмай қолиши турган гап эди. Бундан эса аввало коллективимиз зарар кўради. Шуни ҳисобга олиб биз маҳсулот сифатини яхшилаш масалаларини диққатимиз марказида тутмоқдамиз. Натижада буюмларнинг кўримлилигини ошириш, харидорбоп бўлишига эришяпмиз.

Меҳнаткашларнинг илтимосларини ҳисобга олиб, мебель буюмларини яшикларга жойлаган ҳолда чиқарадиган бўлдик. Буюмни сотиб олган харидорга мебелни йиғиш юзасидан махсус қўлланма ҳам берилади. Фирмада буюмларга пардоз бериш жараёнлари такомиллаштирилди. Лакларнинг янги хиллари қўллана бошлади. Ярим эфир, нитролаклар билан ишлов берилган мебеллар кўримли ва чиройли бўлмоқда. Тахтани қуритиш хўжалиги тубдан реконструкция қилинди. Ўнта металл камераси ўрнатилди. Бу камералар ҳар ойда 850-900 кубометр тахтани яхшилаб қуритиб бермоқда. Қоқ қуриган тахталардан ясалган мебеллар чидамли ва пухта бўлади. Ана шундай тадбирлар туфайли корхонага тушаётган шикоятлар кескин камаймоқда. Ўтган йили 8 та рекламация тушган эди. Шу йилнинг биринчи ярмида эса 3 та рекломация тушди. 1966 йилда эса 25 та шикоят олган эдик.

Маҳсулотларимизнинг харидорбоп бўлаётганлиги ишлаб чиқаришнинг рентабеллилигини оширишда ҳал қилувчи роль ўйнаяпти. Шу йилнинг биринчи кварталида бу кўрсаткич белгиланганига қараганда 0,27 процент ошди. Бундан коллективимиз деярли 10 минг сўм қўшимча фойда олди. Ҳозирги вақтда қўлимиздан чиқаётган барча мебел буюмлари рентабелли ҳисобланади.

Коллективимиз олдида ҳали жуда катта вазифалар турибди. Биз бундан буён ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашга эришишимиз, сермеҳнат жараёнларни механизмлар елкасига юклатишимиз керак.

Бу йил ҳаммаси бўлиб 6 миллион 800 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашимиз лозим бўлса, 1970 йилда у 10—12 миллион сўмликни ташкил этиши керак. Шу мақсадда корхонада янги қувватлар ишга туширилади. Сўнгги техника воситалари билан ускуналанган йирик корпус маҳсулот бера бошлайди.

Ўшанда фирмамизнинг барча филиаллари бир территорияга тўпланади. Бу эса ишлаб чиқаришга оператив раҳбарлик қилиш учун қулай шароитлар вужудга келтиради. Куни кеча йирик стул цехи фойдаланишга топширилди. Илгари йилига 150 минг донага етказиб стул ишлаб чиқарилган бўлса, бундан кейин ҳар йили 450-500 мингта тайёрланади.

Коллективимиз бундан буён иқтисодий ислоҳотнинг афзалликларидан тўла фойдаланган ҳолда мебель буюмлари тайёрлашни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш йўлида янги ютуқлар сари интилаверадилар.

ТАННАРХ АРЗОНЛАШМОҚДА

Тошкентдаги кондитер-булка комбинати коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кундан-кунга авж олдирмоқда.

Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар хом ашё ва материалларини тежабтергаб сарфлаш, фойдасиз харажатларни камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш учун актив ижодий изланиш олиб боришяпти. Корхона цехлари ва участкаларида меҳнатни илмий уюштириш юзасидан тадбирлар амалга ошириляпти.

Шу туфайли коллектив саккиз ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини анча ортиғи билан адо этди. Топшириқдагига қўшимча 150 тоннага яқин кондитер маҳсулотлари, 90 тоннадан ортиқ, нонбулка ишлаб чиқарилди ва меҳнаткашларга етказиб берилди.

Коллектив бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичларни ҳам муттасил яхшилаб бормоқда. Жумладан, меҳнат унумдорлиги белгиланганига қараганда 1,7 процент ортди. 32 тонна ун тежаб қолинди ва шу ҳисобдан кўплаб нон маҳсулотлари тайёрланди.

Электр қувватини тежабтергаб сарфлаш туфайли 12,8 минг киловатт-соат энергия иқтисод қилинди. Бундан ташқари, белгиланганидан 290 тонна шартли ёқилғи кам сарфланди. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳисобига қўшимча 12 минг сўмлик жамғарма олинди.

Нонвойлар ва қандолатчилар беш йилликнинг учинчи йилида ҳар қачонгидан ҳам баракали ва сифатли меҳнат қилишмоқда. Шу йилнинг биринчи квартали якунлари бўйича коллективга СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги ва озиқ-овқат саноати ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофоти берилган эди.

Иккинчи кварталда эса Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги ва озиқ-овқат саноати ходимлари касаба союзи республика комитетининг иккинчи даражали пул мукофотини олишга муяссар бўлинди.

Е. МОРДУХАЕВ.

Йигирма йилдан буён пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикасида ишлаб келаётган Абдулла Отажонов кўплаб шогирдларга устозлик қилди. Шу кунларда у корхонанинг пешқадам пардозловчилари сафида бормоқда.

Н. Тўраев фотоси.

ҚИШЛОҚ ОТАХОНИ

Олтмиш ёшларга борган бу миқти гавдали, ҳали ўзини йигитлардай ғоз тутадиган киши кўча бўйлаб келар экан, янги қурилаётган имора олдида тўхтади. Иморатнинг чор тараф деворлари тикланиб, томини ёпиш учун тараддуд кўрилаётган эди.

— Ассаломалайкум, Валижон ота, —юқорида ғишт тераётган қарияга салом бериб, ҳол-аҳвол сўради у, —ҳовли тўйи яқинлашиб қолдими?

—Раҳмат ука, —дили хушнуд жавоб берди қария. —Мана ҳозир ҳам марҳамат қилаверинг, тўй қилаверамиз.

— Балли, отахон, бошқа сафар, — йўлевчи янги уй қураётган пенсионер отахон кўнглини сўраб, йўлида давом этди.

Бу киши Абдурашид Жўрабоев. Юқори Чирчиқдаги Намданак қишлоқ Советининг раиси. («Паркент» совхозининг бир томони, «Ўзбекистон» колхози шу қишлоқ Советига қарайди).

Абдурашид ака йўл-йўлакай Саломатбиби Каримованинг уйидан ҳам хабар олди.

Саломатбиби ёлғиз ўзи яшайди. Давлат уни пенсия билан таъминлаган. Қишлоқ Совети жамоатчиликнинг кучи билан кекса колхозчига янги уй қуриб беряпти. Саломатбиби бугун-эрта янги уйда истиқомат қилабошлайди. Онахон Абдурашид акага миннатдорчилигини айтиб тугатолмас эди. Негаки, уни янги уйли-жойли қилишда бош-қош бўлган одамнинг яхшилигини унутиб бўлармиди?!

Раис болалар сут ошхонасига кирганида мудир Марҳамат Юсупова уни очиқ чеҳра билан қарши олди. Уч йил илгари Марҳамат ўрта мактабни тамомлаганида Тошкентдаги махсус курсга ўқишга юборган, кейин шу ерда мудир бўлиб ишлашга тавсия этган Абдурашид ака эди.

Абдурашид ака ҳаммаси жойида эканлигига қаноат ҳосил қилгач, медпунктни ҳам кўздан кечирди.

Илгари медпункт артофи ифлосланиб ётарди. Қишлоқ Советининг сессиясида қаттиқ танқид қилингандан кейин мана энди кўрибсизки, иш бошқача. Ҳаммаёқ топ-тоза. Ҳовлида анвойи гуллар гуркираб, кишининг баҳри-дилини очмоқда.

Шундай, Абдурашид ака ҳар куни эрталаб идорага келиш олдидан йўл-йўлакай клубдан, кутубхона, магазин, болалар боғчаси... ҳамма-ҳаммасидан бир-бир хабар олиб чиқмаса, кўнгли тинчимайди.

Ҳа ҳамма уни қишлоқнинг отахони, деб кафтида кўтаради, қишлоқ аҳолиси уни ўн саккиз йилдан бери Советга раис қилиб сайлайди. Шу йиллар орасида у қишлоқни обод этиш борасида қанчадан-қанча ишларга бош бўлди!

Сўнгги йилларда бир нарса Абдурашид аканинг кўнглини ҳижил қилиб келарди. Деҳқонлар қанчадан-қанча маблағ сарфлаб уй-жой қуришади. Бу яхши. Аммо, лекин планга, тартибли қилиб қуришга эътибор беришмайди. Том тепасига пичанми, ғўзапоями ғарам қилишади. Кўча юзига эса ниҳол ўтқазай, дейишмайди. Ахир, бу билан қишлоқнинг чиройини очиб бўлармиди?

Абдурашид ака қишлоқ Советининг навбатдаги сессиясида мана шу ҳақда куйиниб гапирди.

— Тўғри, кўп қурилишлар қиляпмиз, —деди у, —лекин тартиб йўқ. Шаҳарда бўлсанг, тўғри кўчалар, бир саф тортган уй-жойларни кўриб хурсанд бўласан. Ҳаммаёқ озода, кўркам. Бизда-чи, кўчаларда ахлат, чанг, шундай яшаш яхшими?

Ана шу сессиядан кейин қурилиш ишида назорат ўрнатилди. Бу аҳволни яхшилашни депутатлар ўз зиммаларига олдилар. Мана энди кўчалар озода, дарахтлар яшнаб турибди. Томларда пичан, ғўзапоя йўқ. Ҳаммаси тартибли.

Қишлоқни ана шундай ободонлаштириш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, деҳқонларнинг кўнгилли дам олишларини уюштириш, дала шийпонларини чинакам маданият ўчоғига айлантириш, иш қизғин кезларда шийпонда умумий овқатланишни уюштириш—мана шуларнинг ҳаммаси билан Абдурашид ака бош бўлган қишлоқ Советининг доимий комиссиялари, депутатлар шуғулланиб келишмоқда.

Советнинг катта активи бор. Қишлоқ зиёлилари бор. Абдурашид ака доимо ана шуларга таянади.

Депутатлардан Ҳусниддин Тўйчиев—«Паркент» совхози партия комитетининг секретари. У Советда қишлоқ хўжалиги доимий комиссиясининг раиси. У ўз активи билан дала кезар экан, ҳеч қандай камчилик яширин қолмайди. Тракторчиларнинг, сувчиларнинг, боғдор ва чорвадорларнинг ишларидан у доимо хабардор.

Мана, Маҳмуд ота Мирҳодиевни олайлик. У қишлоқ Советига «Ўзбекистон» колхозидан депутат қилиб сайланган. Ота доимо қишлоқ ободончилиги тўғрисида қайғуради. Эргаш Норов, Фикрия Абдуллаева, Замон Солев, Сайдилла Қалиев, Йўлдош Фозилов каби депутатлар Маҳмуд отанинг қанотида. Улар жонажон қишлоқлари файзи, кўрки учун жон куйдирадиган кишилар.

Қишлоқ аҳолиси Совет раисини хушмуомалалиги, одамларга ғамхўрлиги, ташкилотчилиги учун ҳурмат қилади. Абрудашид ака Жўрабоев улар ишончини оқлаб келмоқда. Унинг олдига сайловчилар тез-тез келиб туришади, ўз таклиф ва мулоҳазаларини айтишади, наказлар беришади. Депутат халқ талабини ўрнига қўймагунча тиниб-тинчимайди.

Масалан, «Ўзбекистон» колхозининг «Коммунизм» участкаси аҳолиси йўлдан шикоят қилишди: қишда лой, ёзда чанг, бунинг устига транспорт қатнамайди. Абдурашид ака район Советига мурожаат қилди. Йўл қурилиши раҳбарлари билан гаплашди. Масалани ҳал қилди. Мана ҳозир олти километрлик ўша йўлга асфальт ётқизилган. Автобус қатнаб турибди.

Деҳқонлар қишлоқ марказида радиоприёмник, телевизор тузатадиган устахона очиб беришни талаб қилишди. Ҳозир ана шундай устахона ишлаб турибди. «Паркент» совхозининг бир группа сут соғувчилари эски уйлари ўрнига янги уй қуриб олишда ёрдам берилишини илтимос қилишди. Эндиликда ёп-ёруғ озода ҳашаматли уйлар улар ихтиёрида.

Раис деҳқон фарзандларининг ўқимишли, билимдон кишилар бўлиб етишишлари учун ҳам жон куйдиради. Мана бир мисол. Мукаррам Исломованинг ота-онаси уни институтда ўқишига қаршилик қилишди. Абдурашид ака уларга илмнинг хосиятини хўп уқтирди, нотўғри йўлдан қайтарди. Ҳозир Мукаррам Тошкент Давлат университетини тамомлаяпти. Яқин кунларда жонажон қишлоғига келиб, деҳқонлар хизматида бўлади. Ўрта мактабни тамомлаган 43 ўқувчи ҳозир пойтахтимизнинг университет ва институтларида таълим оляпти. Уларнинг ҳаммаси Абдурашид акадан жуда-жуда миннатдорлар.

Раис ҳар оқшом сайловчилардан келган хатларни кўздан кечириш учун вақт ажратади. Кимдир пенсиясини ўз вақтида ололмаганлигини ёзади. Кимдир соғлиғини яхшилаш учун курортга путевка олишда ёрдам беришни илтимос қилади. Яна кимдир қишлоқда маданий-маиший хизматни янада яхшилаш йўлини таклиф этади. Раис уларни қўллаб-қувватлайди, ёрдам беради.

Ҳа, шундай. Ҳаракатчан, ҳали кексаликни тан олмайдиган, камтарин, чеҳрасидан доимо кулги аримайдиган, одамларга меҳрибон Абдурашид ака Жўрабоев Намданак қишлоғининг чинакам отахони.

С. МУСАХЎЖАЕВ.

ЛАВҲА

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

ТАЛАБ ҚОНДИРИЛАДИ

«Ҳурматли редакция, мамлакатимизнинг ҳамма шаҳар, район ва қишлоқлари деярлик электрлаштирилган. Бизнинг Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози меҳнаткашларининг аксарияти ҳам Ильич нуридан баҳраманд. Лекин биз яшаб турган совхознинг 3-бўлимида шу кунга қадар электр нури порлагани йўқ. Бу ҳақда биз бир неча бор совхоз раҳбарларига мурожаат қилдик. Афсуски, бизнинг талабимиз шу кунгача қондирилмаяпти. Биз ҳам Ильич нуридан баҳраманд бўлишни жуда-жуда хоҳлаймиз! Ана шу масалада ёрдам беришингизни сўраймиз».

Қишлоқ меҳнаткашлари томонидан редакцияга йўлланган мазкур хат Бекобод район ижроия комитетига текшириш ва зарур чораларни кўриш учун юборилган эди.

Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ П. Кушеровнинг редакцияга хабар қилишича, қишлоқни электрлаштириш шу йилнинг охиригача тугалланади. Шу кунларда 5-ПМК ва 5-СМУ қурилиш ташкилотлари совхозни тўла электрлаштириш ишларини жадаллик билан олиб боришяпти.

«НАШТАР» — ФЕСТИВАЛГА

Азм Тошкентимиз яна бир улкан анжуман арафасида турибди. Осиё ва Африка мамлакатларининг биринчи халқаро Тошкент кино фестивали очилишига жуда оз қолди. Фестиваль ўзбек кино санъати ходимлари учун ҳам катта ижодий имтиҳон бўлади.

«Наштар» сатирик киножурнали ижодий коллективининг ҳам бу кино байрамига ҳозирлаган муносиб совғалари бор.

Бошдан-охиргача кулгили бўлган «Кичкинтойлар, тунингиз хайрли бўлсин!» номли фильм суратга олинди. Экран асарида бадиий фильмларни кўрсатиш билан боғлиқ бўлган айрим ҳоллар кулги остига олинган.

Айрим ходимларнинг «ижод» қилишдаги ўзига хос «услуб»ларини акс эттирувчи фильм «Эврика» деб номланди. «Кино қандай яратилади» деган фильм ҳам суратга олинди.

Кино ходимлари халқаро фестивалига бағишланган алоҳида журнал тайёрланмоқда. «Наштар»нинг мазкур байрам сони кенг экранли қилиб чиқарилади.

«Тошкенткабель» заводининг клубида пионер лагерлари бўйича болалар ижоди виставкаси очилди. Маданий дам олиб қайтган болалар бу ерда ўзларининг илк ижодий маҳсулларини намойиш қилмоқдалар. Суратда: виставка залида.

А. Абалян фотоси.

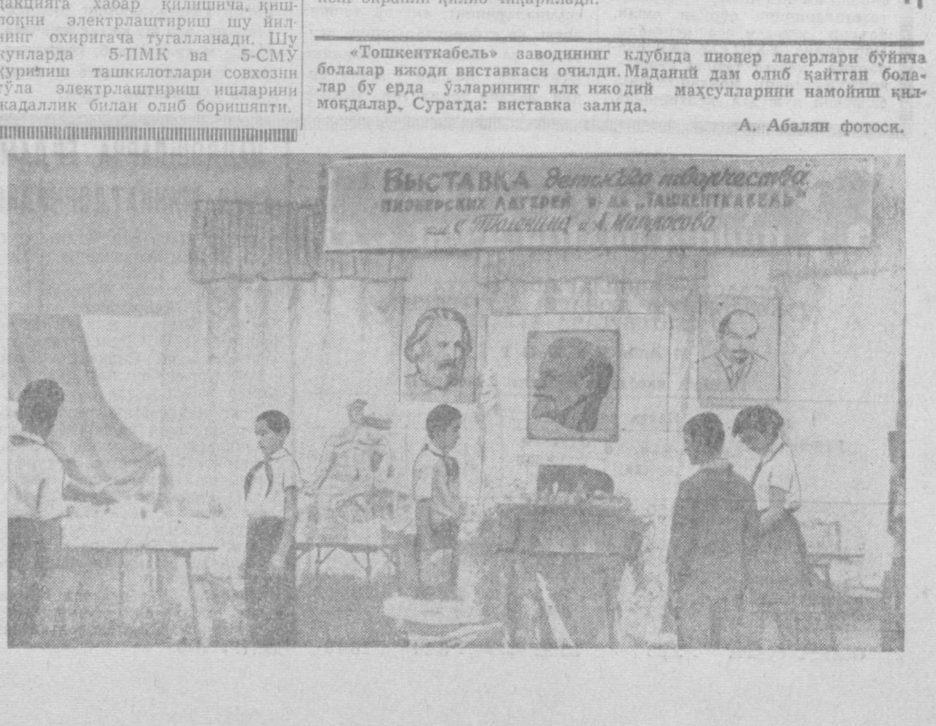

ПАРТИЯ ЎҚУВИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда)

Марказий Комитет қарорида шу нарса қайд қилиндики, область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси — машғулотларнинг ғоявий-назарий савиясини оширишдан, тингловчиларда дастлабки манбаълар устида мустақил ишлаш кўникмасини ҳосил қилишдан иборат. Партия ўқуви системасида асосий эътибор ленинча назарий меросни коммунистик қурилишнинг ҳозирги вазифалари билан маҳкам боғлиқ ҳолда ижодий ўрганиш ва кенг пропаганда қилишга қаратилмоғи лозим. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кадрларнинг ғоявий—сиёсий савиясини ҳар томонлама оширишга, омма орасида олиб борилаётган бутун идеология ишларини кучайтиришга ва шу асосда хўжалик ва маданий қурилишда янгидан-янги ютуқларга эришишни таъминлашга хизмат қилиши керак.

Партия комитетлари раҳбар кадрларнинг марксча-ленинча ўқуви тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишлари керак. Шунга эришиш керакки, беистисно ҳамма раҳбар ходимлар ўзларининг ғоявий-назарий савияларини муттасил ошириб борсинлар, марксизм-ленинизм классиклари асарларини ўрганиб, конспект қилиб борсинлар, революцион назарияни ижодий ўзлаштирсинлар. Раҳбар кадрларнинг сиёсий ўқуви уларни партиянинг сиёсатини тўғри амалга оширабилишга ўргатиши, хўжаликни тежаб бошқаришга, эришилган ютуқларга танқидий баҳо бера билишга, истиқболни кўра билишга, кишилар билан ишлай билишга, ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий фаолиятнинг ҳамма соҳаларида шахсан намуна кўрсата билишга, амалда сўз билан ишнинг бирлигига эришишга ўргатиш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг эътиборини барча коммунистлар ва партиясиз активни марксча-ленинча ўқувнинг турли хил формаларига жалб қилиш, сиёсий маориф системасини комплектлашнинг асосий принципларига тўла амал қилиб, революцион назарияни ўрганишда изчиллик ва давомийликни таъминлаш зарурлигига қаратади. Айрим партия комитетларининг КПСС Устави талабларига хилоф равишда, ҳеч қандай етарли сабабсиз коммунистларни сиёсий машғулотлардан озод қилишлари нотўғри деб топилсин.

Пропагандист кадрларни танлаш, ўқитиш ва тарбиялаш ишларини яхшилаш мақсадида область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларига қуйидагилар таклиф қилинди:

сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари ходимлари состави назарий тайёргарлиги пухта коммунистлар ҳисобидан мустаҳкамлансин, уларнинг унумли ишлаши учун ҳамма шароит яратиб берилсан, консультантлар ихтисослаштирилсин ва уларнинг куч-ғайрати сиёсий маориф масалаларини ишлаб чиқишга, энг яхши пропагандистларнинг илғор тажрибасини ўрганиш, умумлаштириш ва уни кенг ёйишга қаратилсин;

марксизм-ленинизм университетларида, партия активи мактабларида, область мактаблари, олий ўқув юртларида кундузги ва сиртқи ўқишларда пропагандистлар тайёрлаш сифати оширилсин;

пропагандистларнинг малакасини ошириш курслари ва семинарларининг миқёси кенгайтирилсин ва уларнинг машғулот савиялари оширилсин. Ўқув йили бошлангунга қадар ҳамма жойда пропагандистлар билан курс тадбирлари серияси марксча-ленинча назария ва пропаганда методикасининг энг муҳим масалалари юзасидан семинарлар ўтказиш зарур деб топилсин;

район ва шаҳар партия комитетлари ҳузурида доимий ҳаракат қилувчи пропагандистлар семинарлари ишининг ғоявий назарий савияси оширилсин. Уларнинг машғулотлари ойига камида 1—2 мартадан ўтказилсин. Шунга эришиш керакки, семинарлар ва курсларда пропагандистлар ўзларининг назарий билимларини кенгайтира олсинлар, кишиларни ишонтириш санъатини ўргансинлар. Семинарлар ва курслар ишининг актив формалари бўлган мунозаралар, рефератлар муҳокамаси, методик ишлар ва ҳоказолар кенг практика қилинсин; пропагандист кадрлар тўғрисида ғамхўрлик кучайтирилсин, уларнинг меҳнатини рағбатлантиришнинг турли формалари қидириб топилсин, пропагандистлар слёти ва дам олиш кечалари тез-тез ўтказиб турилсин;

пропагандистлик ишини асосий партия топшириғи деб билсин ва уларни бошқа жамоат топшириқларидан озод қилинсин.

Партия маорифи системасини такомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимига экспериментал сиёсий мактаб ва семинарларда қишлоқда қиш ойларида ўқув программасини узлуксиз ўтиш тажрибаси, коммунистларнинг ўқувини назорат қилиш методикаси (суҳбат, синов, имтиҳон ва ҳоказо) соҳасидаги ишлар давом эттирилсин, уларни ўрганиб умумлаштирилсин, сиёсий маориф самарадорлигини ошириш йўлларини белгилаш мақсадида социологик тадқиқотлар ўтказилсин.

Шу ўқув йилида «Сиёсий маориф системаси ишининг самарадорлиги йўллари» деган темада илмий-назарий ва методик конференция тайёрлансин ва ўтказилсин. 1969 йилнинг апрель-май ойида мазкур тема бўйича якунловчи республика конференцияси ўтказиш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети партия маорифининг ҳамма звеноларида тингловчиларнинг ўқув материалини ўзлаштириш даражасини ўқув йилининг охирида ҳар бир коммунист билан назарий суҳбат ўтказишни мунтазам назорат қилиб бораётган партия ташкилотларининг ташаббуси маъқуллансин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг матбуот бўйича давлат комитетига қуйидаги вазифалар топширилсин:

Ўқув йилининг бошигача ўзбек ва қорақалпоқ тилларида бошланғич сиёсий мактаблар ва марксизм-ленинизм асослари мактабларининг тингловчилари учун дарсликлар нашр қилинсин;

1968—1969 ўқув йили давомида партия маорифи системаси учун кўргазмали қуроллар нашр қилинсин;

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг матбуот бўйича давлат комитетига чиқарилаётган ижтимоий-сиёсий ва методик адабиётларнинг илмий савиясини ошириш топширилди. «Ўзбекистон коммунисти», «Партия турмуши», «Ўзбекистон агитатори» журналлари, «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока», «Ҳақиқати Ўзбекистон», «Ленин байроғи» республика газеталари, область ва район газеталари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радио эшиттириш ва телевидение бўйича давлат комитетига сиёсий маориф системасида марксча-ленинча назарияни ўрганувчиларга ёрдам тариқасида энг муҳим назарий масалалар бўйича чиқишлар ва консультацияларни мунтазам равишда ташкил этиш топширилди.

Область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларига, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетига комсомол сиёсий маорифи савиясини ошириш таклиф этилди. Комсомол сиёсий маорифи пропагандистлари состави тайёргарлиги пухта коммунистлар билан мустаҳкамлансин, шаҳар ва район партия комитетлари ҳузурида доимий ҳаракат қилувчи комсомол пропагандистлари семинарлари, сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг методик советларида эса комсомол сиёсий маорифининг методик секциялари тузилсин. Комсомол сиёсий маорифи машғулотлари давомида ва унга якун ясалаётганда унинг сифатига, авваlo, ўқувнинг таъсирчанлигига, сиёсий тўгараклар ва семинарларнинг машғулотлари коммунистик онглиликни қанчалик ошираётганлигига, ёшларнинг сиёсий етуклигини қанчалик ошираётганлигига қараб баҳо берилсин. Комсомолларнинг энг илғор қисмини партия маорифи системасига кенгроқ жалб қилинсин.

Оққўрғон районидаги Уали каноп заводида ҳосилни қабул қилиб олиш қизғин. Завод ишчилари бу йил 165 минг тонна каноп пояси қабул қилиб олишлари керак. Суратда: келтирилган каноп поясини транспортерлар ёрдамида ғарамлаш.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ЧОРВАЧИЛИК РЕНТАБЕЛЬ БЎЛИШИ КЕРАК

Иморатнинг пойдевори мустаҳкам бўлса, узоқ яшайди. Унинг узоқ яшашига шу билан бирга устунларининг ҳам бақувват бўлиши катта роль ўйнайди. Агар иморат устунининг бирортаси яхши бўлмаса бошқа устунларга оғирлик кўпроқ тушиб, иморатнинг қиёфаси ўзгаради, кўпга чидамайди.

Худди шунга ўхшаш хўжалик ҳам ҳамма соҳаси бўйича яхши ривожлангандагина бойлиги кўпаяди, ўсиб улғаяди. Биз ана шу нарсани ўз тажрибамизда синаб кўрдик.

Колхозимиз кўп тармоқли. Сабзавотчилик, картошка, боғдорчилик билан шуғулланамиз. Шу билан бирга хўжалигимизда чорвачилик ҳам катта ўрин тутади. Бир неча йилдан бери колхозимизда чорвачилик соҳасидаги планлар бажарилиб келаётган бўлса ҳам, лекин хўжаликнинг бу соҳаси бошқа томондан келаётган даромад ҳисобига яшаётганлиги бизни жуда қийнарди. Колхоз раҳбарларидан тортиб, сут соғувчи-ю мол боқувчига қадар, қандай қилсак чорвачилик хўжалигимиз даромад келтирадиган соҳа бўлади, деб бош қотирардик. Ҳар ким ҳар хил йўлларни айтар, лекин булар йил охирига бориб кўнгилдагидек натижа бермасди.

Колхозимизда чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш учун фидокорона меҳнат қилаётган кишилар кўп. Уларнинг ғайрат кўрсатиб ишлашлари натижасида кейинги уч йил ичида сут соғиб олиш, гўшт етиштириш тобора кўпаймоқда.

Лекин, афсуски, хўжалигимиз сўнгги вақтларгача жамоат чорвачилигидан зарар кўриб келаётган эди. 1965 йилда бошқа соҳалардан келган даромаднинг 5800 сўми, 1966 йилда эса 5152 сўми чорвачиликка сарфланди. Бундан ташқари, жамоат кассасидан ҳам қўшимча харажатлар қилишга мажбур бўлдик.

Бу соҳадаги камчиликларни тугатиш йўлида бўлган изланишлар, ҳаракатлар, бамаслаҳат иш кўриш, ўзининг яхши натижасини бера бошлади.

Илгари бизда ем-хашак жамғаришдан тортиб, қорамоллар парваришигача бўлган ҳамма иш асосан қўл кучи билан бажариб келинар эди. Натижада силоснинг бир центнери учун сарфланган харажат 45 тийин ўрнига 74—77 тийинга, беданинг ҳар центнери 1 сўм 59 тийин ўрнига 2 сўм 19 тийинга тўғри келарди. Натижада гўштнинг таннархи пландагидан 20 — 25 сўм, сутнинг таннархи эса 1,5—2 сўмга ортиб кетди. Молхоналарни тозалаш, молларни суғориш каби ишлар учун бўладиган сарф-харажатлар ҳам таннархнинг юқори бўлишига сабабчи бўлди.

Биз бу камчиликларни тугатишда ишни қандай ташкил қилиш йўли билан яхши натижаларга эришишни ўйлардик. Бу соҳада илғор хўжаликларда амалга оширилаётган тажрибани ўрганишга тўғри келди. Чорвачиликни юксалтириш, бу соҳани кўп даромад келтирадиган соҳага айлантириш учун хўжалик ҳисобида ишлайдиган комплекс чорвачилик бригадаси тузиш зарурлигини ҳис этдик ва бу мақсадни амалга оширдик. Шу билан бирга чорвачиликдаги барча ишларни техника елкасига юклашга қарор қилдик.

Авваллари пичанни ғарамлашда 30 дан ортиқ колхозчи шуғулланарди. Уларга 2600—2700 сўм ҳақ тўланарди. Мана ҳозир бу ишни уч колхозчи бажаряпти. Колхоз аъзоси Саидгарай Ниғматуллин қуриган бедаларни ғарамлайдиган агрегат ясади. Тракторга тиркаб ишлатиладиган бу агрегат ҳар қанча бедани ўз вақтида ғарамлаш имкониятини бераётир. Шундай қилиб бедани ғарамлашга аввалгидан анча кам — 225 сўм пул тўланяпти.

Дафъатан қараганда буларнинг ҳаммаси икир-чикирга ўхшайди. Аммо ана шу икир-чикирга кетган сарф-харажат кўпайиб, сут, гўшт таннархининг ошиб кетишига сабабчи бўлаётган эди.

Механизациядан унумли фойдаланиш туфайли чорвачиликдан кўпроқ фойда олиш имконияти туғилмоқда. С. Нигматуллин ўзи

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАР ТАЖРИБАСИДАН

ясаган пичан ғарамлайдиган машинаси билан ишни тез бажариб, қолган бўш вақтда тракторга «КИР-1,5» агрегати тиркаб, молларга ем-хашак ташиб беряпти. Демак, бир киши икки хил вазифани бажариб, 10—15 одам қиладиган ишни адо этмоқда. Бу ҳам маҳсулот таннархини кескин камайтиришга олиб келяпти.

Комплекс чорвачилик бригадаси ташкил этганлигимиз, мол озиғини етиштириш, жамғариш, мол боқишгача бўлган ҳамма ишни шу бригада аъзолари ўзлари бажараётганликлари учун ҳам улар ем-хашакни кўпайтиришга, моллар боқимини яхшилашга, кам харажат сарфлаб кўпроқ даромад келтиришга ҳаракат қилмоқдалар ва шу йўлда астойдил ишламоқдалар.

Бу йил ҳар гектар маккажўхоридан камида 750 центнердан силос бостириш мажбурияти олинган эди, ошириб адо этилди. Хашаки лавлагидан 500 центнердан ҳосил олдик. Ҳозиргача 3200 тонна силос бостириб қўйдик. 250 тоннадан кўпроқ хашаки лавлаги жамғарилди. Бу соҳада Темур Абдуллаев, Пирот Исирқулов, Раҳим Тошматовлар айниқса ғайрат кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Жамоат чорвачилигини ривожлантиришда беда тўйимли озуқалардан ҳисобланади. Биз бу йил 80 гектар ердаги бедани тўрт марта ўриб олдик. Минг тонна хашак ғарамлаб қўйдик. Гектаридан 125 центнердан беда ўриб олинди. Чорва моллари учун каротин моддасига бой озуқа тайёрлаш мақсадида 500 тонна бедани кўнлигида ғарамладик.

Мол зотини яхшиламай туриб, чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш қийин. Буни биз жуда яхши тушунамиз. Шунинг учун ҳам бузоқ олишни ва зотдор бузоқларни зоотехника қоидалари асосида яхши парвариш қилишни йўлга қўйдик. Бузоқ олиш плани доим бажарилаётир, шароитимизга мос серсут молларни кўпайтирмоқдамиз.

Юқорида айтганимиздек, зарур тадбирлар амалга оширилаётгани учун жамоат чорвачилигини рентабель соҳага айлантириш имконияти туғилмоқда.

Бултур чорвачиликдан 4381 сўм соф фойда олдик. Бир центнер сутнинг таннархини 14—14,5 сўмга туширдик. Дастлабки ҳисоблар шуни кўрсатмоқдаки, бу йил сутнинг таннархи ўтган йилнинг шу давридагидан 64 тийин арзон бўляпти, гўштнинг таннархи 70 тийинга арзонлашмоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида сутчиликдан 1000 сўм, бўрдоқичиликдан 408 сўм соф фойда олдик.

Беш йилликнинг учинчи йилида турган эканмиз, биз бу давр учун белгиланган гўшт тайёрлаш планини 1970 йилнинг биринчи кварталида, сут сотиш беш йиллик планини эса 7 ноябрга бажарамиз.

Бу йил давлатга гўшт сотиш планини биринчи кварталда адо этдик. Сут соғиб олиш ва давлатга топшириш йиллик плани яқин кунларда бажарилади. 1969 йилда 400 центнер гўшт, 440 тонна сут, 1970 йилда 450 центнер гўшт, 450 тонна сут етиштирамиз. Ҳар бош соғин сигир маҳсулдорлигини 300—350 килограммга кўпайтирамиз.

Чорвачиликда илғор иш методларини бундан кейин ҳам кенг жорий этамиз. Бир центнер сут нархини 13,5 сўмга туширамиз. Шу йўл билан бу йил 5150 сўм, 1969 йилда 6200 сўм, 1970 йилда эса 6700 сўм соф фойда олиш учун курашамиз.

Улуғ саналар яқинлашмоқда. Бутун совет халқи каби биз колхозчилар ҳам доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига ўзимизнинг муносиб меҳнат совғамизни тайёрлаяпмиз.

Агар пахтачилик, сабзавотчилик колхозларининг ҳаммасида ҳам чорвачилик фойда келтирадиган соҳа бўлсагина, уларнинг даромади яна ошади, хўжаликлари мустаҳкамланади. Биз шу мақсадда областимиздаги барча чорвадорларга мурожаат қилиб айтамизки, хўжаликларингизда чорвачилик ишини хўжалик ҳисобида ишлайдиган комплекс бригадаларга ўтказганингиздагина ана шу натижаларга эришасиз.

Биз барча чорвадорларни комплекс бригадалар тузишга, уларнинг ишини хўжалик ҳисобида ташкил этишга, чорвадорларга ҳақ тўлашни прогрессив усулларга кўчиришга, бу соҳадаги ишларни комплекс механизациялашга чақирамиз.

С. ЖЎРАЕВ,
Калинин районидаги Орджоникидзе номли колхоз раиси.
М. РАҲИМЖОНОВ,
партия ташкилотининг секретари.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЁРДАМИДА

АНҚАРА, (ТАСС). Алюминий ва нефтни қайта ишлаш корхоналари қуриш юзасидан совет ташкилотлари тайёрлаган лойиҳаларни турк ҳамкасблари билан бирга кўриб чиқмоқ учун совет экспертларининг дастлабки группаси Туркия пойтахтига келди. Бу корхоналар 1967 йил 25 мартда икки мамлакат ўртасида имзоланган битимга мувофиқ, Совет Иттифоқи ёрдамида Туркияда қурилади.

Мазкур корхоналарнинг қурилиши икки қўшни мамлакат ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ Вьетнам халқ армияси ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари 25 сентябрда Ниньбинь вилояти устида американинг учувчисиз разведкачи самолётини уриб туширдилар. Қўшимча маълумотларга қараганда 22, 23 ва 24 сентябрда Нгеан ва Куангбинь вилоятлари осмонида Американинг 4 самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида уриб туширилган Америка самолётларининг жамики сони 3183 тага етди.

(ТАСС).

ПАРТИЗАНЛАР ҲАРАКАТИ

БАЙРУТ. «Миллий озодлик» Фаластин ташкилотидаги араб ватанпарварлари яқинда Ғози сектори районида Исроил автомашиналари колоннасига ҳужум қилдилар, дейилади бу ерда эълон қилинган ахборотда.

Партизанлар очган ўт билан битта машина яксон қилинди, Исроил солдатларидан 2 киши ўлдирилди. (ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Чехословакиядан олинаётган хабарлар Москва битимлари асосида вазият тобора нормаллашиб бораётганлигини исбот қилади. Саноат корхоналари, қишлоқ хўжалик кооперативлари ва давлат хўжаликлари, транспортнинг иши меҳнаткашларнинг халқ хўжалик планлари бажарилишини таъминлашга, мамлакат ҳаётининг ҳамма соҳаларида социализм позицияларини мустаҳкамлашга астойдил интилаётганлиги билан характерланади. Иттифоқчи армияларнинг жангчилари ҳосил ўрим — йиғими вақтда қишлоқ меҳнаткашларига ёрдам бердилар ва бермоқдалар. Аҳоли бу ёрдам учун миннатдорчилик изҳор қилмоқда. Чехословакия Социалистик Республикаси меҳнаткашларининг Совет Иттифоқи ва бошқа иттифоқчи мамлакатлар ҳарбий қисмлари билан дўстона алоқалари кенгайиб бормоқда.

Чехословакия аҳолисининг тобора кенг табақалари иттифоқчи социалистик давлатларнинг кўрган тадбирлари, Москвадаги музокараларнинг якунлари Чехословакия Социалистик Республикасида социализм ғалабаларини, чехословак халқининг туб манфаатларини ҳимоя қилмоқ учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини аниқ равшан тушуниб олаётганликлари шубҳасиздир.

Социализм ишига душман бўлган кучлар қаршилик кўрсатмаганларида Чехословакиядаги ҳаётни нормаллаштириш борасидаги мақбул ишлар шубҳасиз янада тезроқ давом эттирилган бўлур эди. Контрреволюцион подполье ўз ҳуружини давом эттирмоқда: соф виждонли коммунистларга қарши террор қилинмоқда, диверсиялар ўтказилмоқда, контрреволюцион варақалар ва яширин адабиёт тарқатилмоқда. Яқинда Ческе-будейовица шаҳридаги «Мотор» заводида пайдо бўлган варақа «Коммунистларга қақшатғич зарба бериш»га даъват этади. Чехословакияни фашистлар асоратидан озод қилиш учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчиларининг ёдгорликларини таҳқир этиш каби ҳоллар ҳам учрайди.

Матбуотда Чехословакиядаги оммавий информациянинг баъзи органлари антисоциалистик пропагандани шу вақтгача тўхтатиш бир ёқда турсин, балки бу пропагандани ҳатто кучайтиришга уринаётганликларига доир фактлар бир неча бор кўрсатиб ўтилди. Бу ҳол Москва битимларига қарши бевосита ва зимдан қилинаётган кўп ҳуружларда, миллатчилик заҳрини ёйишга интилишда, социалистик мамлакатларнинг қардош халқлари билан дўстлик туйғуларига путур етказиш, социализм идеяларига доғ тушириш йўлидаги интилишларда ўз ифодасини топмоқда.

Гап шундаки, газеталар, радио ва телевидение редакцияларининг кўпчилиги узоқ вақт мобайнида Чехословакия Компартиясига, социалистик тузум асосларига, пролетар интернационализми принципларига, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари билан дўстликка қарши ҳуруж қилиб келган шахслар қўлида сақланиб қолмоқда.

Матбуотда, радио ва телевидениеда Чехословакиядаги сиёсий тузумни ўзгартиришга, Чехословакияни социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигидан ажратиб қўйишга, қон тўкилишига даъват этган кишиларни қўллаб-қувватлашга қаратилган бундай ҳуружлар Москвадаги музокараларда бамаслаҳат чиқарилган қарорга очиқдан-очиқ зид бўлиб, Чехословакия Социалистик Республикасидаги вазиятни нормаллаштириш ишига катта зарар етказади. Империалистик пропаганда Чехословакия матбуоти баъзи органларининг ҳуружларидан ўз мақсадлари йўлида актив фойдаланаётганлиги бежиз эмас.

Чехословакия Социалистик Республикасининг оммавий информация органларида разил ишлар билан шуғулланган кишиларнинг кўпи ватанга очиқдан-очиқ хиёнат қилиб, ғарбга кўчиб кетганлиги ва империалистик пропагандага хизмат қилабошлаганлигини тасодифий бир ҳол, деб ҳисоблаш мумкин эмас. Чехословакия матбуоти саҳифаларида, радио ва телевидение орқали қўпорувчилик ишларини олиб борган Когоут, Свитак, Весели, Винтер, Мнячко, Кундера ва бошқалар АҚШда, Германия Федератив Республикасида, Англияда ва Австрияда ҳозир изғиб юрибдилар.

Афсуски, Чехословакия ана шу шахсларни ва уларнинг ҳозирда ҳам Чехословакия матбуотида ҳуруж қилаётган маслакдошларининг антисоциалистик фаолияти тўғрисидаги ҳаққоний гаплар халққа ҳануз айтиб берилган эмас. Бу ҳол Чехословакия матбуоти, радиоси ва телевидениесининг чинакам социалистик позицияларга ўтиб олишига ҳалақит беради.

Чехословакияда оммавий информация воситаларининг фаолиятига баҳо бериш тўғрисидаги масала, хусусан, коммунистик партия ва чехословак халқи Москва битимлари руҳида, социалистик Чехословакия манфаатлари йўлида ҳал этаётган ва ҳал этадиган ҳозирги вазифалар нуқтаи назаридан олиб қараганда жуда катта актуал аҳамиятга эгадир.

ТАСС, 25 сентябрь

● **МЕХИКО олимпиада ўйинларига катта ҳозирлик кўрмоқда. Суратда: тантаналар ва турли хил мусобақалар ўтказиладиган Миллий аудиториянинг ташқи кўриниши.**

ТАСС фотохроникаси.

● **ЕВРОПАНИНГ йирик шаҳарларидан бири Лондон кўчаларида машиналар оқими тинмайди. Уларда турли хил рекламаларни учратиш мумкин. Бу ерда капиталистик мамлакатга хос белгиларни пайқаш унча қийин эмас. Яқинда темирйўлчилар иш ташладилар. Шаҳарда иш ҳақи етишмаганидан тиланчилик қилаётган ишчи, студент ва бошқаларни кўплаб учратасиз. Ҳа, фунт-стерлинг қийматининг пасайиши мамлакат аҳолисини қийнаб қўйди. Суратда: шаҳар кўчаларидан бирида.**

М. Баранаускас фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

БТА АГЕНТЛИГИНИНГ РАДДИЯСИ

СОФИЯ. Болгария Телеграф Агентлиги хабар беради: Албания маъмурлари Совет Иттифоқи қўшинларининг ҳар хил турларига мансуб йирик ҳарбий кучлар «агрессив мақсадларда» Болгария территориясида тўпланмоқда, деган хабарни тарқатдилар.

Шу муносабат билан Болгария Телеграф Агентлиги қуйидагиларни айтиш ваколотини олган: Болгария Халқ Республикаси ҳукумати Албания томонининг даъволарини ҳақиқатга хилоф бўлган ва бошдан оёқ уйдирма бўлиб, воқеликка асло тўғри келмайдиган даъволар деб ҳисоблаб, уларни бутунлай рад этади.

(ТАСС).

Навоийни эслаб

Уч наво

1. ОТАХОНЛАР ДАВРАСИДА

Боғдан қанот ёзар оташ нафас куй,
Давралар зич, кўринмайди ҳоли жой.
Куйни тинглаб кўк тоқига қуриб уй,
Енгил кўчиб, рақсга тушар тўлин ой.
Қушчаларнинг нағмасидан маст олам,
Япроқларни рақсга тортар шўх сабо.
Кам бўлади табиатда бундай дам,
Неки борки унда бари гул, зебо.
Еру-осмон юлдузлардан чарақлар.
Ёз фаслининг сўлим ойдин палласи,
Куйни севган юракларни варақлар
Оташнафас ҳофизларнинг ялласи.
Жунун водийсига мойил кўрармен жонизоримни,
Тилармен бир йўли бузмоқ бузилган рўзғоримни.
Фалак бедодидан гарчи мену ҳоку ғубор ўлдим,
Тилармен топмағайлар тўтиёликқа ғуборимни.
Юраклардан учар раҳмат, тасанно,
Ҳофизга ҳам, шоирга ҳам меҳри ёр.
Навоийнинг сўзларида кўп маъно,
Юракларни ёндирувчи шеъри бор.
Қўшиқ айтиб, кўзин артар кекса чол,
Ҳамсуҳбати бош тебратар, индамас,
Қўшиқ уни сеҳри билан этган лол.
Сўзларини ёдлаб дили ундан маст.
Мўйсафидлар даврасида Навоий
Олис ўтмиш жафосидан сўз очар,
Бошда салла, соқоли оқ, нуроний,
Яшрин диллар даргоҳига нур сочар.
Шинам боққа қарар сўри тўридан,
Уни тинглаш учун келган элу-юрт.
Ғазалларин битган юрак қўридан,
Сеҳрлаган, гўё борлиқдир унут.
Инсон умрин шоҳроҳига ўхшар у,
Куйганларга куюб фарёд чекади.
Юракларда дарё бўлиб жўшар у,
Ўзин мажнун, гоҳи Фарҳод этади.
Сўз очади юртнинг кору-ишидан,
Яхшиликнинг фазилатин куйлайди.
Суҳбат очар юртнинг ёзу-қишидан,
Юрт толеин, эл нонини ўйлайди.
Қариларга бўлиб ҳамдард, кўмакдош,
Орзуларга бўлар эзгу қанот у.
Ҳар дил билар уни ўзига йўлдош,
Куйларини этар мангу ҳаёт у.
Меҳри билан келтиради кўзга ёш,
Яхши куйдан нега йиғлар оталар.
О, ҳаёт дер, қимирлатиб улар бош,
У куйларда олам-олам маъно бор.
Қараганда нозиклашар экан дил,
Ҳаёт ишқин куйларига бермас тоб.
Буюкларни ёдда сақлар аср, йил,
Умр ўзи инсон учун зўр китоб.
Ғазалларда варақланар шу китоб,
Мавзуларнинг қайси бирин ахтарманг,
Ҳар саволга берар мисралар жавоб.
Мисраларда қўшиқ бўлиб олган ранг,
Ҳофиз куйлар, чоллар тинглар гулбоғда,
Беш юз йиллик куйлар янграр дилрабо,
Эл куй сурар, устоз бу қутлуғ чоқда.
Куйлай сизга келинг дейди марҳабо.
Қўшиқ янграр, оҳангидан дил яшнар,
Ул меҳрига мадодкоринг мен, дейди.
Йўлчи бўлиб гўзал манзилга бошлар,
Беш юз йиллик юрт диёринг мен, дейди.
Тирилтириб кўҳна Шарқнинг кўркини,
Қолдирди у элга беқиёс ёдгор,
Қўшиқларда улуғлади юртини,
Эл қалбида қолди қуёшдек ашъор.
Шу ашъорнинг қудратини эл сўзлар,
Уни кўрар дарёларнинг мавжида,
У билан сеп кияр баҳорда бўзлар,
У жаранглар шўх саболар авжида.
Уни дилга жойлаб уммонлар оша,
Эл хизматин ўтар жўмард фарзандлар.
Оталар ҳам тинглаб, меҳрлари тоша,
Дилларини она элга пайвандлар.
Уни кўрар тонгнинг биринчи нури,
Қўшиқ билан тонг отиши одатдир.
Унинг билан чўғланади дил қўри,
Уни тинглаш элга зўр саодатдир.
Шунинг учун боғда янграр ялпалар,
Чоллар даврасида Навоий меҳмон.
Юзларида табассум, шод дам олар,
Навоийга ўхшар кўп чоллар чунон.
Баъзилари хўплаб қарайди чойга,
Баъзилари сархуш қарайди ойга,
Балки хаёл элтар ёшлик йилларин
Дилларига оташ солган чиройга.
Оқшом. Боғда қизир чоллар суҳбати.
Хаёллардан ўтар бир-бир чарх-гардун.
Ғазал янграр, Навоий шеърияти
Давраларда азиз меҳмондир бугун.
Боғдан келар эл қўшиғи пайдар-пай,
Боққа борар гурунглашиб боболар,
Навоий ҳам келган у боққа атай.
Қўшиқ ёзар, янграр боғдан наволар.

2. ЖАНГЧИ КУЙЛАРИ

Қумтепадан ошиб борар учқур танк,
Олдинда «ёв» пайт пойлайди ҳужумга.
Бархан ёнар, мотор ўкчир, аҳвол танг,
Тўзон учар, жон киргандай чанг-қумга.
Кўтарилар учқур мушак осмонга,
Барханларда қизиб кетар жанг тўзон,
«Ёв» дош бермас, «қоришади» барханга,
Сокин нафас олар ўт ёнган майдон.
Эшитилар қушчаларнинг нағмаси,
Барханлар ҳам тинчиб аста шивирлар.
Хуш ёқади кечки қуёш шуъласи,
Тикилади барханларга чодирлар.
Танк устида ўлтиради ёш жангчи,
Кузатади ётоғига қуёшни.
Ҳофиз йигит, рубобчи-ю, ҳам чангчи,
Қойиллатар ашулалар айтишни.
Ҳозир бўлса ўқир устоддан достон,
Навоийнинг мисралари жаранглар.
Тинглагандай буюк шоирни майдон,
Ҳаммаёқ жим, янграр шеъри оҳанглар:
Шоҳ тилар бўлса шоҳлиқ қилмоқ,
Сипоҳидин керакмас айрилмоқ.
Шоҳини дерлар сипоқ бирлан шоҳ,
Шоҳ эмасдир йўқ эрса анда сипоҳ.
Шоҳга хайр ўлса фатҳ анинг ишидир,
Бир киши Рустам ўлса, бир кишидир,
Жангчи бирпас жим қолар-у, у шу пайт,
Ўқир яна ўша достондан бир байт:
Барчадин яхшироқ ҳаёт гули.
Хуш дурур боғи коинот гули,
Жанг ва ҳаёт мисралари жаранглаб,
Барханлардан ошиб кетди уфққа.
Ёвуз ният ёвлар қолини танглаб,
Ҳар бир сўзин айлантирди у ўққа.
Сарҳад яқин, олис эмас чўнг дарё,
Икки соҳил, икки дунё азалдан.
Икки соҳил посбонлидир доимо,
Икки соҳил маҳрум тўю-ғазалдан.
Ўша соҳил соқчисидир ғазалхон,
Танк устида ўлтириб куй янгратар.
Навоийнинг достонида мақталган
Йигитларнинг бири, дилин яйратар.
Қўшиқ айтар ёру-диёрндан у,
Бурч йўлида эл фарзанди, мард ўғлон.
Юрагида яшрин бир дунё орзу,
Атроф қуму, тепа юлдузли осмон.
Шундай жойда нега бўлмасин орзу,
Жангчи дили ошиқ сайру чаманга,
Хаёлида кезиб юрар ойсулов,
Дили эса бурчни ўйлар ватанга.
Ватан меҳри ёр йўлининг шоҳроҳи,
Минг йилларнинг қиёсидан аён у.
Шунинг учун мардлар элнинг сипоҳи,
Гар хоҳласа жангда бўлар қурбон у.
Навоий ҳам жанг ерида кўп бўлган,
Дарё-дарё қон селларин кўрган у.
Достонлари эл оҳила битилган,
Элга сокин дам ахтариб юрган у.
Темурийлар яланғочлаб қиличин,
Жанг бошлаган тожи-тахтнинг жойида,
Катталари бошин олган кичигин,
Эл топталган қонхўр шоҳлар пойида.
Жанг ерлари сақланар эл ёдида,
Китобларда муҳри қолган умрбод,
Жанг йўллари бордир ҳар бир водида,
Бу йўлларда қуриб битган кўп ҳаёт.
Эл ҳаёти элга бўлган муқаддас,
Шунинг учун Алпомишлар бор бўлган.
Юрт қизлари йигитларга ҳамнафас,
Жангда ҳамкор, зафарларга ёр бўлган.
Танк устида қўшиқ айтиб ўлтирган,
Йигит ҳам ишқ сеҳри билан маст ҳозир.
Она юртнинг қаерида кутдирган
Севгилиси балки ўйида зоҳир...
Қўшиқ янграр, жонланади барханлар,
Ўтлаб келар қиялардан жайронлар.
Висолдан ишқ дилга ёқар гулханлар,
Ўқилади тилда қўшиқ достонлар.
Алишернинг достонларин шерлари,
Жангчиларнинг қўшиғида жаранглар.
Уни куйлар она юрт баҳодирлари,
Диёр бўйлаб таралар шўх оҳанглар.
Чодир қуриб келгандайин Навоий,
Жангчиларнинг куйларида кўринди.
Улар айтган қўшиқларин давоми,
Дилда яшрин ўйларидан кўринди.
Эл хизмати, дил хизмати куй бўлди,
Навоийдан дилга келтирди салом.
Бир ажиб куй дил меҳрига қуйилди,
Жангчи ундан завқла оларди илҳом.

3. ҚЎШИҚ ПАРВОЗИ

Оқар шарқисида бир чашма ҳоли
Суйи ул навъким ҳайвон зилоли
Кириб ориққа қозмоқ айлади майл,
Қозобошлади қумни ўйлаким сайл.
Бу ҳам бир иш дурурким қилмамиш халқ,
Мунингдек иш қилурни билмамиш халқ.
Бу навъ уммид бирла субҳ то шом,
Анга йўқ эрди тош чопмоқдин ором.
Қилиб ул тоғни чун ер бирла тенг,
Ариқ қозмоққа ҳарён қўл очиб кенг.
Ки сув ондин қуйи чун айласа майл,
Ясағай боғу дўстон анда ҳар хайл
Ерга дон соч, гул унгуси жаҳонга,
Ерга дон соч, унгай инсон ризқ-рўзи,
Алишердан мерос қолган достонга
Ҳам оҳангдир деҳқонларнинг дил сўзи.
Ҳунарни асрабон неткумдир охир,
Олиб тупроққами кеткумдир охир.
Тупроқ ўзи эл қўлида зар бўлгай,
Парваришла зарраси гавҳар бўлгай.
Мирзачўлда машҳур икки совхоз бор.
Бири Фарҳод, бири Ширин отида.
Иккисига келар мисли навбаҳор
Алишердан тилак куй қанотида.
Икки совхоз далалари туташдир,
Тургандайин Фарҳод, Ширин ёнма-ён.
Мадҳларига Навоий қаламкашдир,
Ёзмоқ бўлар уларга янги достон.
Ўтган бўлар кечагина бу чўлдан.
Билар унинг юпун оташ нафасин.
Онда-сонда шувоқлар ўнгу-сўлдан
Куйиб қарғар чўлнинг жабру-жафосин.
Отга миниб яккаш кезар Навоий,
Самарқанддан келган Ширин юртига.
Фарҳод билан Шопур икки фидойи,
Енг шимариб харсанг қўяр кифтига.
Сирдарёни яна қайта боғларми?
Улар ёки полвон-экскаватор.
Қад ростлаган оқ хирмонми, тоғларми?
Қуёш янглиғ кўкка интилаётир.
Чўл кўркида жилваланар икки ҳол,
Нега бунча кетар олислаб улар,
Бири йигит, истиқболида висол,
Бири гўзал қиз жилмаяр, шўх кулар.
Қўшиқ янграр улар истиқболига,
У қўшиқни қуёш бошлаб келарми?
Балки Ширин йиғлаб ўз аҳволига,
Қўшиқ айтиб кўзин ёшлаб келарми?
Балки сабо демоқчидир бир нима,
Балки Сирнинг чўлдаги шўх ўйини.
Сеҳрлидир сокин чўлда тингламоқ
Ошиқларнинг жон олғувчи куйини.
Қўшиқ янграр, шивирлайди пахтазор,
Сувчи йигит чиқиб келар эгатдан.
Севгилиси балки унга интизор,
Қўшиғини бошлар яна тўсатдан.
Ошиқ куйи, Фарҳод куйи тарқалар,
Уфқлардан уфқларга ўтади.
Навоийнинг қалбига ишқ ўт қалар,
Устоз янги ашъорини битади.
Сувчи деҳқон қўшиғидан бўй олган,
Сепин ёйиб гуркирайди ниҳоллар.
Табиатнинг гул кўркидан куй олган
Диллар куйлар, куйлар соҳиб жамоллар.
Гўзалликнинг оташи бор азалдан,
Уни ёнган юраклардан сўрган соз.
Минг хил ҳосил унгуси бир пайкалдан,
Палаклари ер кўрпаси, поёндоз.
Шуни ўйлаб куй битгандир Навоий,
Шунинг учун деҳқон куйлар ғазалин.
Шунинг учун инсон ерга фидойи,
Ахтаради ундан ҳаёт гўзалин.
Юртнинг умри мангу боғлиқ ер билан,
Ери билан фахрланар ҳар диёр,
Юртнинг кўрки яшнар меҳнат, тер билан,
Инсон билан бўлар у ер чаманзор.
Шунинг учун ер қисмати—ишқ дарди,
Эгизакдир достонларда иккиси.
Шундай азиз она ернинг чанг-гарди,
Нақадар соз гулбоғларин илк иси.
Парвоз этар далалардан шўх ялла,
Шийпонларда меҳмон бўлар ғазалхон.
Ой ўроғин кўкка кўтарган палла,
Дам олишчун келар шийпонга деҳқон.
Қўшиқ янграр чаманларда, боғларда,
Ашъорида асланади Навоий.
Раҳмат айтар диллар шундай чоқларда,
Жуфт бўлсин дер, бўлсин дейди давоми.
Қўшиқ янграр, сўзларидан маст деҳқон,
Фарҳод бўлиб, тўлар қалби армонга,
Табиатга гўзалликларни эҳсон
Этиб, гулшан ундираркў жаҳонга.
Шунданми чўл сайёҳларга макондир,
Меҳмон келар ер юзидан, ҳар ёндан.
Фарҳод чўлда боғ яратган боғбондир,
Сўзлар элга ер жаннати бўстондан.
Қўшиқ янграр Фарҳод чиқиб бир ёндан.
Қўшиқ айтиб келар Ширин қошига.
Ва Навоий ўзи ёзган достондан
Хурсанд қарар, ёш қўшилар ёшига.

НАЗАРМАТ.

Ҳамза номидаги ўзбек академик драма театри ўзининг эллигинчи мавсумини бошлади. Театр артистлари янги бинонинг очилишида «Бой ила хизматчи» спектаклини намойиш этдилар. Суратда: шу спектаклдан бир кўриниш. Ғафур ролида — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Турғун Азизов, Жамила ролида — Ўзбекистон халқ артисти Яйра Абдуллаева. Н. Ключнев фотоси, (ЎзТАГ).

Спорт

СПАРТАКИАДА ЧЕМПИОНЛАРИ

Тожикистон пойтахтида ўтган совет шарқи хотин-қизларининг спорт байрами қизғин мусобақаларга бой бўлди.

Сузиш ҳавзасида қизларимиз юксак маҳоратларини намойиш этишди. Улар иккита олтин медаль билан тақдирланишди. 400 метрга эркин услубда сузиш мусобақасида тошкентлик Наталия Дергачева биринчи бўлиб келди. У беш минуту, 20,2 секунд натижа кўрсатди. Сўнгра Наталия юз метрга баттерфляй услубида сузишда ҳам медаль олди. У бу масофага учинчи бўлиб келди. Биринчи ўринни эса 1 минут 13 секунд натижа кўрсатган командадоши Лидия Крутикова олди. Велосипедчилар ва енгил атлетикачилар мусобақасида Қозоғистон вакиллари муваффақиятга эришишди. Спорт ва бадиий гимнастика бўйича бўлаётган учрашувларда кураш асосан Ўзбекистон ва Тожикистон командалари ўртасида борди.

Баландликка сакрашда Ўзбекистон командасидан Людмила Жукова шахсий рекорд қўйди. У 170 сантиметрлик планкадан сакради.

20 километрга велосипедчиларнинг команда пойгасида биринчи ўринни Қозоғистон, иккинчи ўринни Қирғизистон, учинчи ўринни Тожикистон вакиллари олдилар. Мерганлик спортида эса 596 очко олган ҳамшаҳаримиз А. Жукова биринчи ўринни эгаллади.

БОКСЧИЛАРНИНГ ХАЛҚАРО МУСОБАҚАСИ

Сурия Араб Республикасида меҳмон бўлиб турган Ўзбекистон боксчилари мамлакат терма командаси билан бўлган учрашувни 5:5 ҳисобида якунладилар. Бу мусобақалар Дамашқдаги марказий стадионда бўлиб ўтди.

ГАВРИИЛ КАЧАЛИН —ТЕРМА КОМАНДА ТРЕНЕРИ

Хизмат кўрсатган спорт мастери, СССР да хизмат кўрсатган тренер Гавриил Качалин беш йиллик танаффусдан сўнг яна мамлакат терма командасига раҳбар қилиб тайинланди. Г. Качалин номи футбол ишқибозларига яхши таниш. У турли йилларда Москванинг «Локомотив», Тбилисининг «Динамо» ҳамда «Пахтакор» командаларига тренерлик қилган. Унинг раҳбарлигида мамлакатимиз футболчилари 1956 йилқ олимпиада чемпиони, 1960 йил эса Европа кубоги эгаси бўлган эдилар.

Мамлакат терма командасига иккинчи тренер қилиб Е. Горянский тайинланди. У бунгача Москванинг «Локомотив» командасига бошлиқ эди.

ФИНАЛЧИ СЎНГГИ ЎРИНДА

24 ва 25 сентябрь куни Москвада мамлакат биринчилигининг иккита учрашуви бўлди. Пойтахтнинг «Спартак» командаси «Нефтчи»ни қабул қилиб 4:3 ҳисобида ғалабага эришди. Бу муваффақиятдан сўнг 40 очко тўплаган спартакчилар турнир жадвалида яна иккинчи ўринга кўтарилдилар.

Жадвалнинг энг сўнгги ўрнида келаётган кировободликлар эса Москванинг «Локомотив» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Аутсайдернинг бу ғалабаси уни бирйўла икки поғона юқорига олиб чиқди. Кировободликлар «Қайрат» ва «Пахтакор»дан ўтиб, кўнгилсиз сўнгги ўрин билан хайрлашдилар. Ҳамшаҳарларимиз эса уларнинг ўрнига тушиб қолдилар.

«ПОЛИТОТДЕЛ» ИЛГАРИЛАМОҚДА

«Политотдел» колхози футболчилари сафардаги 3 та ўйиндан беш очко олиб қайтдилар. Улар сўнгги турда Иркутск шаҳрининг «Аэрофлот» командасини 1:0 ҳисобида енгдилар. Энди политотделликлар тўртинчи ўринга чиқиб олдилар. Уларни пешқадам — «Иртиш» командасидан беш очко ажратиб турибди. 23 сентябрда ўйналган сўнгги турда фарғоналиклар Омск шаҳрида «Иртиш»дан бир очко тортиб олдилар (0:0). «Зарафшон» эса Красноярскда муваффақиятсиз ўйнади (0:1).

Бугунга келиб «Иртиш» 42, Хабаровск армиячилари 40, «Кузбасс» 38 очко билан пешқадамлик қилишмоқда.

«Политотдел» командаси 30 сентябрь куни ўз майдонида «Олға» билан учрашади.

СПАССКИЙНИНГ ҒАЛАБАСИ ЯҚИН

В. Корчной—Б. Спасский матчининг тўққизинчи ўйини дуранг бўлиб тугади. Ҳисоб Б. Спасский фойдасига 6:3 бўлди. У матчда ғалаба қилиши учун қолган уч ўйинда бор-йўғи ярим очко олса кифоя.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55—Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 19.00 — Олтин кулар (ўсмирлар учун), 19.30 — Телеянгиликлар, 19.40—Ўзбек музикали драма ва комедия театри.

Ўзбек тилида: 20.55—Телеянгиликлар, 21.15—Ёрқин ҳаёт (тележурнал), 22.20—Ярим аср йилномаси. 1955 йил (кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм), 23.15 — Шоир туғилган куннинг 525 йиллигига. Навоий элларда, диларда.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ

19.00—Физика тарихидан (ўзбек тилида), 19.30—Физика-техника асосидир (рус тилида, мактаб ўқувчилари учун).

20.00 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Кинофильм (болалар учун).

Рус тилида: 20.50—Кинофильмлар (болалар учун), 21.10—ВЛКСМнинг 50 йиллиги олдидан. Улар биринчилардан эди (бадиий фильм), 22.45—Қаҳрабо соҳили (фильм-концерт).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 27/IX да Лайли ва Мажнун, 28/IX да Сухайл ва Меҳри.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/IX да Алишер Навоий 28/IX да Бой ила хизматчи.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/IX да Нурхон.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—Тереза ДУРОВА раҳбарлигида ўргатилган ҳайвонлар группаси аттракциони. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қилич ва қалқон (3 ва 4-серия) — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Уйимга ташриф буюр — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ва 10 да бошланади)

Қилич ва қалқон — «ФЕСТИВАЛЬ», НАВОИЙ номли.

Бодом ҳиди — «ХИВА», ТЕЛЬМАН номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

27 сентябрда

М. ҚОРИ ЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: Ўзбекистон ССР халқ артисти Кундуз МИРКАРИМОВА; Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист.

Дилором ШЕРОВА:

солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Комилжон БАРАТОВ, Ойхон ЁҚУБОВА, Тўхта НАЗАРОВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Тўхта РИСМЕТОВА, Роҳатой МАННОНОВА, Сора ШУКУРОВА, Мунаввар АКРОМОВА, Назрулла ЁҚУБОВ;

УЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ; Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Карим АЛИЕВ; Ўзбекистон ССР Ленин комсомоли мукофоти ва IX жаҳон фестивалининг лауреати Одил КАМОЛХУЖАЕВ ва бошқалар.

Программани Назрулла ЁҚУБОВ олиб боради.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, октябрь кеч соат 8 яримда

6 октябрь кундуз соат 5 да.

БЕРЛИН РАДИОСИ КАТТА РАҚС ОРКЕСТРИНИНГ КОНЦЕРТЛАРИ

Дирижер — Юрген ГЕРМАН. Солистлар — Вера ШНАЙДЕНБАХ, Петер ВИЛАНД, Хельга ЭНДЛИХ, Зигфрид ВАЛЕНДИ (ГДР).

Олдиндан билет сотиш кассаси соат 2 дан очиқ.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

ОДЕССА ҚУРИЛИШ МОНТАЖ ПОЕЗДИ

Тошкентни тиклаш программасини бажарганлиги сабабли ТУГАТИЛАДИ.

НАВОИЙ ШИЙПОНИ

Ўзбек халқининг улуғ шоири Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейини пойтахтнинг «Оқлон» маҳалласи аҳолиси ҳам муносиб кутиб олишди.

«Оқлон» боғида жамоатчилик кучи билан катта ва шинам шийпон қурилиб, атрофи турли хил гул-райҳонлар ўтқазилиб, парвариш қилинди. Шу маҳаллада яшовчи рассом М. Исмоилов улуғ мутафаккирнинг катта портретини ишлаб, тўйга совға қилди. Шийпоннинг тўрига қўйилган шоирнинг портрети, зарҳал ҳарфлар билан қизил алвонларга битилган ҳикматли сўзлари, ғазаллари, рубоийлари шийпонни янада безаб юборди.

Навоий шийпонида маҳалладаги кексалар, олимлар, ёзувчилар, шоирлар йиғилишиб, навоийхонлик қилишади, унинг инсонпарварлиги, маърифатпарварлиги ва бошқа ажойиб фазилатлари ҳақида суҳбатлар қуришади, ўлмас асарларидан парчалар ўқишади.

Яқинда маҳалла комитетининг ташаббуси билан мутафаккирнинг 525 йиллик юбилейи катта тантана билан нишонланди. «Оқлон» боғида карнай-сурнай ва музика садолари янгради. Бу ерда шоир қаҳрамонлари сурати солинган, ғазал, рубоий, туюқлари ва ҳикматли сўзлари битилган сопол идишлар териб қўйилганди. Бу кўргазмани шу маҳаллада жойлашган керамика заводи коллективи тайёрлаган.

Тантанали мажлисда Октябрь район партия комитети ва ижроия комитети вакиллари ҳам қатнашди. Навоийнинг ҳаёти ва унинг ижодий фаолияти ҳақида шу маҳаллалик навоийшунос, филология фанлари кандидати Саъдулла Ҳикматов доклад қилди. Шундан сўнг маҳаллада яшовчи олимлар, ўқитувчилар Навоий асарлари ҳақида йиғилганларга сўзлаб беришди.

Сўнг район маданият уйининг санъаткорлари иштирокида катта концерт кўрсатилди. Маҳалладаги аскиячилар ўртага тушиб, «Гул» пайровида сўз ўйини қилиб, йиғилганларни хурсанд қилишди.

М. ИБРОҲИМОВ.

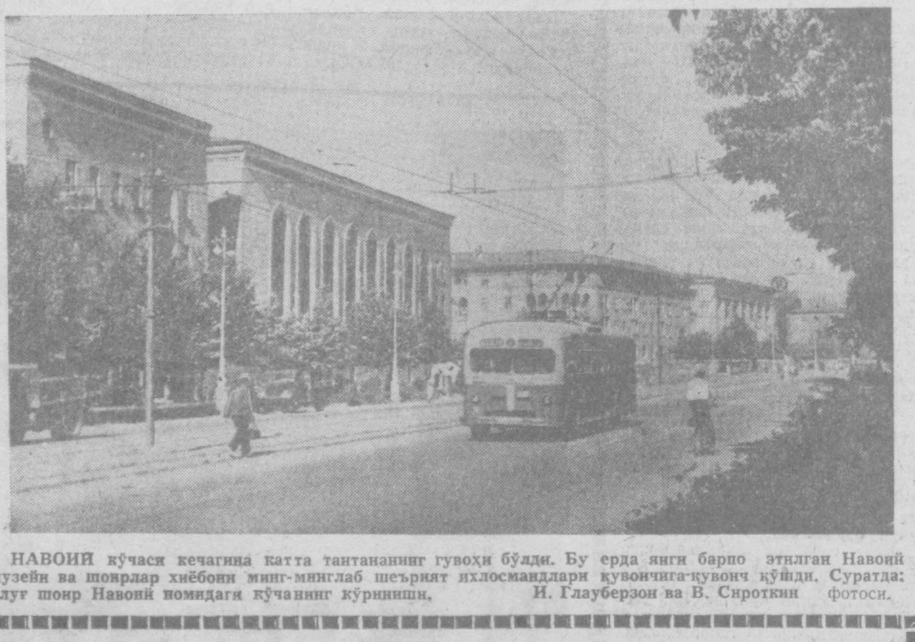

НАВОИЙ кўчаси кечагина катта тантананинг гувоҳи бўлди. Бу ерда янги барпо этилган Навоий музейи ва шоирлар хиёбони минг-минглаб шеърият ихлосмандлари қувончига-қувонч қўшди. Суратда: улуғ шоир Навоий номидаги кўчанинг кўриниши. И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ТОШМИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

ШИФОКОРЛАР ДОРИЛФУНУНИ

Яқинда Тошкент Давлат медицина институти ректоратининг кенгашида бу олий ўқув юртининг 50 йиллик санасини аниқ белгилаш масаласи муҳокама қилинди.

— Шу нарса эсимдан чиқмайдики, — дейди профессор Зулфия Умидова. — 1919 йили Туркистон Олий медицина мактаби ташкил қилинган эди. Ўша вақтда Г. Броверман унинг директори бўлган. Бу олий мактабга менинг ўзим қатнаб турганман. Ана шу мактаб базасида кейинчалик Туркистон Давлат университетининг медицина факультети вужудга келтирилган эди.

Халқ Комиссарлари Советининг Туркистон Давлат университетини таъсис этиш ҳақидаги Декретида шундай дейилган: **«Халқ Комиссарлар Совети қарор қилади: 1. Тошкент шаҳрида Давлат университети таъсис этилсин. 2. Туркистон Давлат университети РСФСР маориф халқ комиссарлигининг бевосита қарамоғида бўлади. 3. Университет учун маблағлар, мазкур комиссарлик сметалари бўйича ажратилади. Халқ Комиссарлар Советининг раиси В. УЛЬЯНОВ (ЛЕНИН)** «Известия ВЦИК» № 201, 1920 йил 11 сентябрь».

Медицина факультети ана шу вақтда ташкил топган.

— Архив ҳужжатидан маълум бўлишича, — дейди фан бўйича проректор профессор О. Маҳмудов, — 1919 йил 15 августида Туркистон Олий медицина мактаби очилган. Кейин университет қошида факультет очилган. Медицина факультетининг биринчи декани профессор П. П. Сидковский бўлган.

— Студентлик вақтимда ТошМИнинг йигирма йиллиги кечасида қатнашганим эсимда. Бу кеча 1939 йили Свердлов номли театрда ўтказилган эди, — дейди ўқув ишлари бўйича проректор профессор В. Мажидов, — ўша вақтда М. И. Мирсоатов институтга директорлик қилган.

— 1931 йили медицина факультети мустақил Ўрта Осиё медицина институти (САМИ) бўлиб ажралди ва 1935 йили Тошкент медицина институти (ТошМИ) деб атала бошлади. Шундай қилиб В. И. Ленин бош бўлган Коммунистик партия иродаси билан Туркистонда олий медицина таълимотининг маркази вужудга келди. У ўз фаолиятини 1919 йилдан бошлади.

Университетга Туркистон республикаси ҳукумати ва Туркистон фронти қўмондони М. В. Фрунзе томонидан катта ёрдам кўрсатилди. 1920 йил 5 май қарори билан собиқ кадет корпусининг биноси ва унга жойлашган Полторацкий номидаги касалхона университет клиникалари учун мослаштирилди. Кўп ўтмай эса университет ихтиёрига берилди. (Ҳозир ТошМИ жойлашган ерлар).

1921 йили бу ўқув юртини 20 врач битириб чиққан эди. 1922 йили бу рақам 47 тага етди. Ҳозир эса Тошкент медицина институти йилига 700 дан ортиқ врач тайёрламоқда.

Ректорат Кенгашида институт ректори профессор К. А. Зуфаров юбилей санасини архив материаллари асосида 1969 йил 15 август қилиб белгилаш ҳақида гапирди. Коллектив ТошМИнинг ярим асрлик тўйини муносиб кутиб олишга қарор қилди.

А. КИМ.

Редактор ўринбосари Т. РАСУЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 08786. ИНДЕКС — 6469. № 1952.